

● S sej zborov občinske skupščine

Obdobje splošne nedorečenosti

Nova vloga občinskega časopisa, nerealne in napol uresničljive zahteve Demosa, napol legalna ustanovitve sklada za obnovo šolskih in športnih objektov, nova vloga družbenega pravobranilca samoupravljanja, spremembe v davčni politiki, odlok o komunalnih taksah in še kaj je značilnost taksonomije prehodnega obdobja, ko še ni propadlo vse staro in ko novo še ni čisto dobro opredeljeno. Vendar pa ne velja delegatov, ki so bili le legitimno izvoljeni, utrujati s preveliko evforijo nastopa nove dobe ali morda le prihajajočega »vesoljnega potopa«. Čez noč se namreč še nobena stvar ni spreobrnila. Čas revolucionarnih »oktobrskih« preobratov pa je očitno mimo! Pa pojdemo malo po vrsti – skozi obsežen dnevni red februarkega (ločenega) zasedanja zborov občinske skupščine.

Delegati so podprli predlagane sklepe o nadaljnji vlogi, pomenu in mestu »Kamniškega občana«. S prvim marcem je tako ustanoviteljstvo od nekdanje SZDL prevzela občinska skupščina, hkrati pa bo naše občinsko glasilo od sedaj glasilo občine Kamnik in ne občinske konference SZDL. Skupščina je potrdila glavne in odgovorne uredniške glasila, prav tako tudi uredniški odbor v prejšnji sestavi. S potrditvijo tega predloga so tako delegati omogočili redno izhajanje glasila tudi v t. i. prehodnem obdobju, do sprejema odločitve, komu bo skupščina občine poverila izdajanje glasila »Kamniški občan«. Ob tem pa so delegati na zadnji skupščini imenovali komisijo, ki jo sestavljajo po en delegat iz vsakega zbora in član izvršnega sveta. Omenjena komisija pa bo v najkrajšem možnem času določila izdajatelja občinskega časopisa, proučila najboljši način bodočega financiranja časopisa in določila sestavo izdajateljskega sveta (časopisni svet, ki nadzira uresničevanje uredniške politike). Obstaja sicer bojazen, da je obstoj časopisa vprašljiv prav zaradi samega pluralizma, saj se kar naenkrat za pravice po obveščanju poteguje mnogo strank, odgovornosti za njegov materialni obstoj pa ne bi prevzel nihče. Gospodarstvo trdi, da je to stvar proračuna, predsednik izvršnega sveta se izgovarja, da časopisa ne rabijo občinski organi, ampak politika, delegati pa so si bili enotni, da je to glasilo občanov, ki izraža vso barvitost mnenj ljudi, ne strank. Težko si je tudi predstavljati, da bi glasilo postalo nekakšen skupščinski poročevalec. Pa pojdemo k nekaterim pomembnejšim pravnim aktom, ki so jih sprejeli. Aneks k dogovoru o usklajevanju davčne politike, kjer so se, kot je bilo pričakovati, uprli obrtniki, vendar pa so kljub razumevanju potrebe po usklajevanju davčne politike tudi v gospodarstvu izrazili dvom (konkretno delegacija Svilanita), kje so meje zmogljivosti gospodarstva in občanov pri plačevanju prispevkov in davkov. Predsednik izvršnega sveta je dejal, da se strinja z njihovo pripombo, da pa je to politika, ki jo usmerjata republika in zveza in da naj se, predvsem delegati obrtnega združenja – obrne neposredno na te ustanove. Delegati so sprejeli še akt o ustanovitvi in elaborat o družbenoekonomski upravičenosti Matične knjižnice Kam-

nik, predlog odloka o ustanovitvi javnega podjetja za čiščenje odpadnih vod Domžal in Kamnika in osnutek odloka o spremembi odloka o komunalnih taksah v kamniški občini. Nekoliko daljša razprava je bila pri sprejemanju osnutka odloka o ustanovitvi občinskega sklada za vzdrževanje objektov družbenega standarda in statut tega sklada. Delegati so se najprej ustavili kar pri samem imenu tega sklada, ki je po njihovem mnenju neposrečeno in naj predlagatelj do priprave predloga oblikuje novo ime, ki bo jasnejše izražalo, da se bodo tu nabirala sredstva za obnovo šolskih in treh športnih objektov (bazen, športna hala in nogometni stadion) in nič drugega, predvsem pa se tako zbran denar (0,15 iz OD za izobraževanje in 0,30 iz DOH za šport.) ne sme prelivati v plače šolnikov. Predlagatelj je pojasnil, da je prav to namen ustanovitve sklada, saj je z ukinitvijo sisov nastala praznina. Zakonsko še ni določeno, kdo naj skrbi za tisti preostanek sredstev, ki v občini še ostaja za omenjene dejavnosti, začasno naj bi bili to ožji odbori, ki naj bi prevzeli mesto prejšnjih skupščin sisov. Za že omenjeno dejavnost – obnovo šolskih objektov, za kar so konec preteklega leta sprejeli posebno prispevno stopnjo – in obnovo športnih objektov, pa bo z ustanovitvijo namenskega sklada še boljje poskrbljeno za racionalno porabo sredstev. V sklad bodo imenovani strokovnjaki – ekonomisti, pavniki, ... ki bodo lahko res strokovno nadzirali porabo denarja. Po vseh obrazložitvah so se delegati, ki so bili prej nekako skeptični glede upravičenosti ustanavljanja do sedaj v večini neracionalnih skladov, le odločili, da osnutek odloka podprejo. Le delegacija Stola je ob tem izrazila pomislek, če morda načrtovana nalozba v ogrevanje vode v bazenu ni neracionalna glede na že večkratne izjave, da je zgrešena sama lega bazena.

Še dve poročili so slišali delegati – o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja (o tem – podrobneje v posebnem prispevku!), ki je poudaril, da ne glede na to, da se v novem obdobju, ko samoupravljanje takorekoč izgublja prvoten pomen, morda kaže že nova vloga pravobranilca. Vse več je potreba po varstvu pravic posameznika, delavca, človeka, kjer je trenutno najbolj aktualna bojazen pred možnim brezvestnim odpuščanjem delavcev. Še vedno je tudi nerazrešeno vprašanje melioracije v Komendi, Mostah in Križu, za kar je pravobranilec dal že več pobud za ureditev nerešenih vprašanj. Na zadnji seji skupščine so zato sprejeli pobudo, da se kar najhitreje ta problematika obravnava na skupščini in se jo prikaže z vseh zornih kotov. Delegat Komende je na seji še predlagal, da bi krajane in neposredno prizadete s tistega območja čimprej obvestili, kakšna je njihova odgovornost, kdo je za kaj pristojen pri melioraciji, da bi izključili neargumentirano kritiziranje vsevprek.

Delegati so bili seznanjeni še z delom občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je zelo aktivno opravljal svoje delo skozi vse leto, čeprav se je prometna varnost zaradi

drugih objektivnih dejavnikov še poslabšala. Posebej je bilo opozorjeno na nerazumevanje vzdrževalcev cest, ki so še največ pripomogle k slabši varnosti na cestah. Kljub akciji – 10%, pa je bilo lani še več prometnih nezgod, na srečo pa je bilo v njih vključenih polovico manj otrok kot prejšnja leta.

In še nekaj pobud delegatov: sindikalni svet še vedno apelira, da se čimprej ustanovi nekakšen razvojni sklad, kamor bo pritekel denar za premoščanje težav podjetij, in predvsem delavcev, ki se znajdejo v težavah. Denar iz sklada bi se uporabljal za odpiranje novih delovnih mest, predvsem za ustanavljanje manjših podjetij. Sindikat še predlaga, da se do prihodnje seje pripravi poročilo o likvidacijskem postopku v Rudniku kaolina Črna in izpolnjevanju zahteve o socialni varnosti delavcev. Več predlogov in pobud je bilo na zboru krajevnih skupnosti. Nerazrešeno je vprašanje prometne ureditve v KS Center, največji problem so nezaščiteni železniški prehodi, Dupličani so nezadovoljni z neurejenim izgledom okolice nove pošte, kjer so pri polaganju kablov razkopavali, zakopavali in potem pustili vse v poraznem stanju. SGK naj da odgovor, do kdaj namerava spraviti prostor v prvotno stanje. Moščani pogrešajo podrobnejše obveščanje o raziskavah na Ozkih delih – možna lokacija za odlagališče odpadkov, so proti propagandi v različnih medijih o tej problematiki. Predsednik izvršnega sveta je pojasnil, da je v prvi polovici marca pričakovati posebno sejo skupščine z edino točko dnevnega reda: Kamniške smeti – osvetljeno z različnih zornih kotov in s ponujenimi rešitvami za novo lokacijo.

V Kamniški Bistrici se še vedno bodejo z dovozno potjo h konkretni krajanki, ki je v teh letih nerazrešenega stanja postala malodane politični problem tega okoliša. Rečeno jim je bilo, da bodo kmalu pripravljene spremembe planskih aktov, ki so edini način za rešitev tega problema. Iz KS Center je prišla še ena srdita pobuda: Komunalno podjetje naj končno preneha z arogantnim obnašanjem in naj čimprej začne uresničevati odlok o pokopališkem redu, če ne, se bo v to kar najhitreje »vmešala« tržna inšpekcija. Komendčani so opozorili, da izpod krvavkega zajetja pijejo vsak dan slabšo vodo, iz Centra pa je prišla še ena pobuda: namesto »Sky movies« naj se v sistemu kableske TV uvede raje kak drug program, saj je omenjeni že kodiran, to pomeni, da ga ne bomo gledali, oziroma vsak dan manj, dokler država ne uredi teh problemov na mednarodni ravni. Potem bo, kot povsod drugje, seveda treba za satelitske programe plačevati posebno naročnino.

Delegati vseh zborov so bili seznanjeni še z informacijo o zahtevah DEMOSA, o katerih pa v posebnem prispevku.

ROMANA GRČAR

V petek, 2. marca, je bila na republiški konferenci Socialistične zveze Slovenije priložnostna slovesnost, na kateri so podelili za obdobje 87/88 priznanja zvezne konference SZDL Jugoslavije najboljšim krajevnim skupnostim in delovnim organizacijam. Med prejemniki priznanj, ki jih je izročil Jože Smole, sta bili tudi dve naši krajevni skupnosti: Duplica in Šmartno. Čestitamo!

● S seje izvršnega sveta

Kam bi del?

V liter gre le liter in nič več. Sedaj je tudi na Duplici mera polna! V vseh desetih letih, kolikor že traja iskanje nove možne lokacije za deponijo odpadkov v občini, smo dupliški jami (ta je postala že dokaj visok hrib!) nenehno podaljševali rok trajanja. Vendar pa se je ta sedaj nepreklicno iztekel. Tudi sanitarna inšpekcija je že povedala svoje.

Ker je na eni zadnjih (lanskih) sej skupščine prišlo tudi do zapletov pri obravnavi možnih lokacij za novo deponijo odpadkov, so po večkratni obravnavi primerjalnih študij in vseh mogočih strokovnih mnenj za to primernih ustanov na izvršnem svetu sklenili, da bo celotno gradivo o omenjeni problematiki predstavljeno na posebni seji skupščine, ki naj bi bila v začetku marca. V gradivu naj bi bil predstavljen opis vseh dosedanjih aktivnosti, prednosti in pomanjkljivosti možnih lokacij – vključno z upoštevanjem pričakovanih zapletov in morebitnih problemov pri pridobivanju soglasij, primerjalno analizo in odgovore na vse pomisleke.

Dokler pa ne bodo razrešene dileme v zvezi z novo lokacijo (za to bo potrebno krajanom pojasniti bistvo problematike) bo po besedah direktorja Komunalnega podjetja treba najti začasno lokacijo za odlagališče komunalnih odpadkov. Omenil je namreč, da lahko smeti odlagajo na dupliško smetišče le še do konca marca letos.

Na zadnji seji izvršnega sveta je bilo rečeno, da so v občini že našli nekaj lokacij, kamor bi lahko začasno odlagali občinske smeti, dokler ne bo urejeno stalno odlagališče. Rečeno je bilo še, da je z nekaj kmeti Komunalno podjetje že sklenilo pogodbe o začasnem odlaganju smeti. V pojasnilo vsem, ki tudi tu vidijo »hudiča« pa le, da je tudi za začasno odlagališče potrebno pridobiti vsa lokacijska dovoljenja (torej mora ustrezati tudi vsem ekološkim merilom). Razlika je le v velikosti in v času trajanja odlaganja – to bo verjetno za eno leto, z možnostjo podaljšanja še za določeno obdobje. Ves ta čas pa bodo potekale vzporedne raziskave najugodnejše lokacije za stalno odlagališče (začasno ne more postati stalno!). Kar zadeva slednje (v primerjalni analizi je še vedno najoptimalnejša lokacija Ozka dela) bi tudi tu odlaganje smeti potekalo fazno – najprej bi za to potrebovali 4 do 5 hektarov najslabšega gozda, deponija pa bi zadoščala za 15 do 20 let. Če bi med tem časom uredili odlaganje smeti v regionalnem merilu (sežiganje, reciklaža, ipd.), bi se ta doba lahko še skrajšala. Prva faza gradnje odlagališča bi stali okoli poltretji milijon nemških mark. Občinska sanitarna inšpekcija je izdala tudi odlok, ki nalaga Komunalnemu podjetju, da do 31. julija sanira dupliško jamo.

R. GRČAR

● Predvolilna anketa

Znajdi se, če se moreš!

Nov veter je zapihal v deželi Kranjski. Vse vrši od predvolilne evforije, ljudje ustavljajo na ulicah prijatelje in jih zvedavo, morda v šali, ali pa tudi zaradi svoje negotovosti, da ne rečemo zmedenosti, sprašujejo: KOGA BOŠ VOLIL?

Resnično je to povsem nov način obnašanja za nas, predvsem preproste ljudi, ki se ne ukvarjajo poklicno s politikom. In prav njih smo povprašali, kakšni so njihovi občutki o volitvah, kaj menijo o tem, da se pri nas kar naenkrat več strank poteguje za oblast, in navsezadnje, ali se bodo kot volilci znali obnašati na voliščih, se bodo znali pravilno opredeliti in če poznajo novo volilno zakonodajo.

Majda s Kidričeve (KS Center)

»Kar mene osebno zadeva, se pravzaprav nisem imela nikdar časa poglabljati v politiko, ker imamo veliko pomembnejših, predvsem osebnih problemov. Kar je v tem trenutku najbolj aktualno – kot gradbenik sem nenadoma postala tehnološki višek v svojem podjetju. Prv zato me bo sedaj začelo zanimati predvsem, katera bo tista stranka, ki bo omogočila preživljanje družine (predvsem mlade, imam 32 let). Res je, da bodo za to imele stranke premalo časa. Prepозno so se pojavile na prizorišču. Sedaj je kar naenkrat zavla-

dala evforija, grozen tempo, vse je na kupu. Prav zato je verjetno marsikdo, tako kot jaz, zmeden. Seveda pa bo prevladal predvsem osebni interes pri opredelitvi za določeno stranko ali kandidata. Jaz se trenutno nisem še nikjer »našla.« Predvsem pa se bo moral do volitev vsak še globiti v samo bistvo predlaganih programov strank, saj so po mojem mnenju le neke bistvene razlike med njimi. Trenutno vem le za Pučnika, ki je nekako še najbolje pokazal, kako bi veljalo reševati brezposelnost. In če si sam tik pred tem, seveda daš glas tistemu, ki bo pomagal uresničiti tvoje sanje.«

Edo Bohinc (KS Komenda)

»Teh strank je res veliko in navaden občan temu težko sledi, zlasti pa ne vidi razlike med eno in drugo. Pri vsem skupaj imamo vsi občutek, da se v strankarskem boju predvsem želi priti na oblast, s pomočjo zrušitve obstoječe, da pa se še ne ve, kaj bodo ponudili ljudstvu po tem. Mislim, da je vprašljivo, koliko bo občan res informiran o kandidatu za predlagano funkcijo. Verjetno bo moralo preteči še kar nekaj časa, da se bodo te stranke konsolidirale in stopile – samostojno ali združene v koalicijo – pred volilce z nekimi določnejšimi programi. Zato po mojem bližajoče, aprilske volitve še ne morejo biti takorekoč »po duši občana.« Ljudje bodo sedaj volili manj iz prepričanja kot po občutku in morda tudi po poznavanju in zaupanju v konkretne ljudi. Sicer pa na splošno mislim, da je premik v smeri demokracije zelo pozitiven. Ni pa vse novo sprejemljivo in vse dobro! Trenutno vsi le nekako čutimo, da prejšnji sistem ni dal tistega, kar naj bi dal, od bodočega pričakujemo »nekaj več«, ne vemo pa še točno, kaj... In žalostno, da se bodo morali ljudje na voliščih v večini opredeljevati le PROTI nečemu

in ne ZA nekaj. Čeprav sem politično dokaj aktiven, volilni zakon precej poznam, pa še vedno ne v podrobnosti, tako, da ga bi razlagal tudi drugim.«

Dušan Lipovec (KS Mekinje)

»Čimveč jih bo, bolje za nas. Strank, namreč. Jaz sem za! Volilni zakon? Ja, malo pa že vem, zakaj gre. Če bom volil, bom za ZSMS ali pa DEMOS. Samo med tema dvema se moram še odločiti.«

Iztok Čebašek (KS Kamniška Bistrica)

»Volil ne bom, razen za Krambergerja, vse ostalo je namreč »bleferstvo!« Boj za oblast. Kramberger pa je pošten človek, nepokvarjen. Pa še »faca« je. Z volilno zakonodajo pa so po moje precej zakomplicirali. Zadeva je zbirkoizvirana. Že same liste za podpisovanje, zbiranje glasov, so marsikomu nerazumljive. Tudi birokratizem pri zbiranju podpisov, da moraš na občino po štampiljko, je čisto birokratska ovira tistih, na republiki, ki se bojijo in se hočejo obdržati na oblasti. V DEMOS-u so »bleferji«, ker hočejo z oblasti spraviti komuniste, ne vedo pa, kaj bodo potem, pa tudi med sabo niso tako »pošliltani«, da bi vedeli, kaj hočejo. ZSMS so kar nenadoma utihnili, kar jim tik pred volitvami tudi ni v prid.«

Marjan Novak (KS Zaprice)

»Zelo mešane občutke imam kar zadeva večstrankarstvo. Oblikujejo se stranke, ki še ničesar nimajo pokazati. To ni nič, to ni preverjeno! In ko sedaj opazujem, kakšne ljudi vse vabijo nove stranke medse – v večini primerov take, ki še ničesar niso pokazali v življenju, ki so bili celo med najslabšimi

Nadaljevanje na 2. strani

● Iz gospodarstva

V Eti vztrajajo pri izvozu

V Eti ocenjujejo, da bodo imeli dokaj dober poslovni rezultat in za razliko od ostalih, ki v tem obdobju že čutijo posledice hude ekonomske krize, jim gre bolje kot kdajkoli doslej. Čeprav je direktor ob tej izjavi hitro pristavil, da je v današnjih spreminjajočih se gospodarsko-političnih razmerah tudi to dokaj relativno.

Mercator-Eta (po novem družba z omejeno odgovornostjo) je torej minulo leto zaključila uspešno, kljub temu, da je bila lanska letina »porazna«. Kot je znano, so imeli popolni izpad pri kumarah in velik izpad pri rdeči papriki, ki jo potrebujejo za ajvar – ta pa je ob enem Etin glavni izvozni artikel. Zanj se povpraševanje pri tujcih iz leta v leto veča in v Eti ga za tuje kupce nikoli ne naredijo dovolj. Lani so zaradi že omenjenega izpada pri pridelavi morali uvoziti kar tisoč ton kumar in enako količino paprike. Ta uvoz je bil lani interventen, omenjeni proizvodi so namreč pod državno zaščito in so zato morali dobiti ustrezna dovoljenja.

»Bili smo prvi v Jugoslaviji, ki smo se tega spomnili in smo zato uspeli uvoziti največ. Na ta račun smo si ustvarili tudi največje bla-

govne zaloge. Uvozili smo tudi nekaj drugih surovin, rezultat tega pa je bil, da smo bili od vse naše konkurence najbolj založeni. To pa je pomenilo seveda dobro prodajo. Izredno uspešna je bila tokratna prodaja ozimnice; sicer pa smo jo dajali tudi pod izredno ugodnimi pogoji, čeprav je bilo to v času lanske inflacije, od septembra dalje, dokaj tvegano dejanje. Očitno pa se nam je to obstrelavalo, prodali smo vse, na koncu celo nismo mogli več zadostiti vsem potrebam kupcev,« je povedal Alojz Franc, direktor Ete. Prodaja je bila zaradi vsega naštetega lani nad indeksom sto, pri ostalih proizvajalcih tovrstnih izdelkov je bila pod sto. To je v razmerah, ko upada povpraševanje zaradi zmanjšanja kupne moči prebivalstva za Eto kar dober uspeh.

Dela je nasploh v Eti še vedno dovolj in praktično ni več razlike med sezono in nesezono. Pri njih torej padca proizvodnje še ne poznajo. Direktor je povedal, da je bila samo v januarju za razliko od lanskega januarja za trideset odstotkov višja. Ob tem pa so si poslovni rezultat, predvsem pa likvidnost, izboljšali tudi zaradi boljših plačilnih pogojev. S kupci

so se dogovorili za tridesetdnevni rok plačila, za razliko od lanskih šestdeset dni.

Vsemu navkljub pa se v Eti le ne marajo preveč hvaliti z uspehi, saj se vse kaj hitro obrne, pravijo. Že februarja je po prodaji nekaj slabši, vendar pa je v tem mesecu vsako leto nekakšno zatišje. In še nekaj jim ne gre kdovekaj na roko – mila zima, namreč. Povpraševanje po njihovih kislih dobrotah je namreč vedno večje takrat, ko ljudje nimajo možnosti posegati po svežih izdelkih.

Petnajst odstotkov svojih izdelkov v Eti izvozijo. Možnosti za izvoz so sicer zaradi nerealnega tečaja slabe, dohodkovno se ne izplača, vendar pa v Eti kljub vsemu vztrajajo, povpraševanje po njihovih izdelkih v tujini je čedalje večje. Vztrajajo zaradi dolgoročne strategije, da obdržijo stik s Evropo, sedanje kupce, in si na ta način puščajo odprta vrata tudi za prenos tehnologije in sprejem višjih standardov in kakovostnih zahtev tujih kupcev. Za ajvar je na primer trenutno v Zvezni republiki Nemčiji takšno zanimanje, da bi ga lahko naredili še enkrat več kot ga že, pa

še ne bi zadostili njihovih potreb. In tudi na račun tega so pri letošnjem sklepanju pogodb uspeli za deset do petnajst odstotkov povečati cene na tujem trgu.

V Eti tudi na razvoj ne pozabljajo. Trenutno razvijajo nekaj novih izdelkov: solatni preliv (dressingi), omake za testenine (t.i. italijanski program). S sorodno firmo v Mercatorju – Sadje Zelenjava – pa skušajo razviti nov program solat za solatne bi-feje. To bodo sveže sezonske solate, nekaj konzerviranih izdelkov in seveda solatni preliv. Ob tem v Eti letos poteka tudi akcija kakovosti. Na ta način si prizadevajo raven kakovosti še bolj dvigniti. Bistvo akcije pa je po besedah direktorja osveščanje ljudi na vseh področjih dela v firmi. Zavedajo se namreč, da je kakovost eden glavnih pogojev za obstanek, predvsem če hočejo še naprej obdržati slogan Eta – kvaliteta!

V Evropo bodo v Eti šli s kvaliteto, z evropskim delovnim časom pa pravijo da bodo še počakali, ker po njihovem mnenju za to še ni pravih pogojev.

Uprava pa je uvedla drsni delovni čas. Trenutno je v Eti 370 zaposlenih, v proizvodnji za zdaj nimajo ekonomskih presežkov delavcev, le novih ne bodo več zaposlovali, v administraciji pa bo sčasoma tudi pri njih treba narediti racionalizacijo.

R. G.

Znajdi se, če se moreš!

Nadaljevanje s 1. strani

delavci. Nekaj jih dobro poznam, namreč, ki so sedaj kar naenkrat med nosilnimi člani novih strank. To je po moje popolnoma zmešano. Poleg tega pa gospodarska situacija vse neusmiljeno postavlja pred nerazrešljivo vprašanje: kako naprej? Na to pa ne zna odgovoriti nobena stranka! Za volilno zakonodajo pa menim, da jo ljudje premalo poznajo, predvsem pa jo prelahkotno jemljejo – večina namreč le površno in približno ve, zakaj in za koga bo volil. Ko se bo pa na voliščih znašel pred goro imen in nekaj volilnimi listinami, bodo pa debelo gledali. Sicer bodo pa te prve volitve bolj tako, tako...«

Frenk Vengust (KS Perovo)

»Meni je vse jasno! Tale predvolilna norija je pa popolnoma brezvezna, ker ljudje sploh ne vedo, za kaj gre. Toliko programov je, in mislim da poprečen »folk ne folga tega«. Čeprav, moram priznati, da je partija (ZKS) vsaj pod Kučanovim vodstvom naredila zelo veliko, tako da se ne bomo odločali kar avtomatsko proti obstoječi oblasti. Inteligenca je sicer glede teh stvari dokaj skeptična in en del inteligence se zato nagiba na stran DEMOSA. Menim pa, da večina le daje priznanje tej ekipi, ki trenutno vodi ZKS.«

Nada Irt (KS Duplica)

»Mislim, da bi veljalo ljudi bolje, predvsem pa že precej prej informirati o bistvu novih volitev, o volilni zakonodaji. Menim, da je premik od enopartijskega sistema k večpartijskemu pozitivno. To se je moralo zgoditi. Sama sem se sicer že odločila za določeno stranko, moram pa reči, da so si programi preveč podobni, da bi se na osnovi tega lahko opredelili tudi ljudje, ki do sedaj v političnem smislu niso bili angažirani. Ob vsem pa vsi premalo poudarjajo gospodarskemu delu programa, kar bi bilo v tem trenutku najnujnejše, predvsem pa bi volilce pritegnilo upanje v boljše življenje in gospodarsko stabilnost.«

Cvetka Hočevar (KS Nevlje)

»Čas bi že bil, da bi to državo nekdo spraval v red! Čeprav še nimam volilne pravice (sem še premlada) pa mislim, da je kar prav, da se je malo povečala konkurenca, da je več strank, več možnosti izbire.«

Minka Kvas in Darja Pirc (KS Center)

»A tale predvolilna mešan'ca? Ja nama je to kar všeč. Je pa vprašanje, če bo pravi izbran. Morava priznati, da nama volilna zakonodaja še ni čisto jasna, tako da bova morali to pred volitvami še preštudirati. Na splošno pa so pristojni to v preprostem jeziku ljudstvu premalo predstavili. Sicer pa bo sedaj izbira lažja, ko je več kandidatov.

Na volitvah se bova odločali o konkretnih imenih, ljudeh, ki jim bo po najinem mnenju moč zaupati, ne pa o strankah. In še glede konkretnega kandidata katerega nastop sva si ogledali: Krambergerja, namreč. Mnogo njegovih zamisli je »ta pravih«, vendar njegov način ni najbolj posrečen. Kot pojava človeka, ni pravi. In po najinem mnenju tudi zelo »nalaga«. Seveda pa je njegov pristop k predvolilnim agitacijam – misliva predvsem na to, da gre med ljudi in jim neposredno, v njihovih okoljih pove, kaj je pripravljen zanje narediti – da je tak način pravi.«

Stane Uhan (KS Mekinje)

»Dobrodošla sprememba! Kar pa zadeva nove stranke, ki se sedaj potegujejo za oblast, kar je vsekakor po moje nujno, je pa dejstvo, da bo v začetku še mnogo t. i. otroških boleznih, začetnih nerodnosti, ki jih bodo delale novopoečene stranke, pa tudi v samem sistemu bo zaradi netradicije v tem načinu političnega obnašanja prišlo še do napak. Sicer pa je moja stranka tako jasna in konkretna, da se meni ne bo težko opredeliti. Volilno zakonodajo poznam, vendar površno. Po moje bodo naslednje volitve že lahko zrelejšje.«

ROMANA GRČAR

Melioracija še vedno buri duhove

Kar nekaj let je že minilo od začetka melioracijskih del v Mostah, Križu in Komendi, pa vendarle še vedno niso vse stvari razčiščene. Če na tistem območju omeniš melioracijo, jim stopijo lasje pokonci. Počutijo se ogoljufane, za vse pa krivijo »občino«. »Občinski« so krivi, oni so »zafurali«, nikoli več jim ne bomo naselili! Omenjeno razpoloženje pride na dan predvsem na zborih krajanov in ob raznih drugih priložnostih, ko se krajani zberejo. In če le zagledajo koga iz občine na seji, se jim »zmešli pred očmi«, pozabijo, zakaj so se zbrali in vseprek izražajo nezaupanje do »občinskih strokovnih služb«.

Da ne bo melioracija še naslednjih sto let kriva za odklonilen odnos krajanov do »občinskih« (prav zaradi slabih izkušenj o sestavi tal na možni lokaciji za odlagališče odpadkov na Ozkih

delih), da se za vse po vrsti ne bi tudi v bodoče že v naprej počutili ogoljufane, naj na tem mestu pojasnimo nekaj stvari v zvezi z melioracijskimi deli. Predvsem tudi to, da »krivci« ne morejo biti le »občinski«, če ne zaradi drugega, zato, ker so imeli »prste vmes« tudi drugi – od kmetijske zemljiške skupnosti, Kmetijske zadruge emona, ki je kot investitor najodgovornejša, pa do samih krajanov, ki so neposredno sodelovali pri nadzoru in melioracijskem odboru. In zaradi drobnih površnosti (milo rečeno!) vseh naštetih akterjev, je melioracija še vedno rana omejenih krajanov. Še bolj buri duhove tudi še vedno nezaključena komasacija. Sicer pa je laže govoriti in vseprek kritizirati, kot stvari argumentirati in dokazati.

Preden pa damo besedo predstavniku za kmetijstvo v občinskem komiteju za družbenoeko-

nomski razvoj, ki bo razložil, koliko je melioracija sploh v njihovi pristojnosti (in koliko so zato lahko »zafurali« občinski), povemo, da z melioracijami v prvi vrsti zboljšujemo proizvodne sposobnosti že obstoječih kmetijskih zemljišč, vzpostavljamo pogoje za ekonomičnejše pridelovanje in doseganje večjega dohodka kmetijskim proizvajalcem. Kot smo prebrali v zadnjem Poročevalcu (št. 4/90), pa so Zeleni Slovenije dali pobudo za moratorij za melioracije. Odpira se namreč vprašanje, kako enostransko programiranje in projektiranje melioracij ločiti na agromelioracije in na posege v naravo, ki terjajo višjo in kompleksno raven obravnavanja in zaščite.

»Z melioracijami, ki pomenijo v veliki meri aktiviranje slabših tal, pa se ne spreminja tako hitro pedološka struktura tal (fizikalne in kemijske lastnosti prsti),

zato se z mehanizacijo izvaja plitvo gnojenje z mineralnimi gnojili, prav to pa vpliva tudi na vodovje in ne le na pridelek.

Nesporno ima kmetijstvo primarni interes in pravico urejati kmetijska zemljišča, toda ob upoštevanju dejstva, da se ohranja vodno ožilje in širše ekološko ravnoevseje v pokrajini,« so zapisali Zeleni Slovenije v Poročevalcu. Drži namreč, da so se marsikje zaradi omejenih finančnih sredstev in ozkih ekonomskih interesov ter premajhne ekološke zavesti regulacije vodotokov večkrat izvajale tako, da niso bili v zadostni meri upoštevani naravovarstveni pogoji. Strokovne organizacije, zadolžene za izvajanje strokovnih nalog, pa svojih obveznosti niso opravljale na najustreznejši način.

R. G.

Pristojni za kmetijsko dejavnost pri občinskem komiteju za družbenoekonomski razvoj pojasnjujejo:

Melioracija kmetijskih zemljišč KS Križ, Moste in Komenda na površini 114 ha je prva in doslej edina prostorsko-ureditvena operacija te vrste v občini Kamnik. Med lastniki zemljišč jih je več, ki se ukvarjajo izključno s kmetijsko dejavnostjo in so tržni pridelovalci hrane, zato je bil interes za izsušitev zamočvirjenih zemljišč razumljiv.

Ze ob začetku melioracijskega postopka je bilo pri nekaterih lastnikih zemljišč čutiti odpor, ker so menili, da melioraciji utegne slediti prisilna arondacija, kot se je izvajala v začetku šestdesetih let. Namen melioracije je bil izključno izboljšanje kmetijskih zemljišč, namen komasacije, ki bi sledila, pa povečati gospodarnost njihove obdelave. Melioracijski postopek je bil uveden z odlokom občinske skupščine v l. 1983, ko so bili za to izpolnjeni pogoji. Za melioracijo se je namreč izrekla več kot polovica lastnikov kmetijskih zemljišč, ki so kmetje. Nekateri lastniki zemljišč so že takrat trdili, da ta pogoj ni izpolnjen in torej uvedba postopka ni zakonita. Zato so na Ustavno sodišče SRS naslovili pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka, ki pa pobude ni sprejelo. Investitor melioracije je bila KZ Emona Domžale, ki je tudi zagotovila potrebna sredstva. To so bila delno nepovratna sredstva Zveze vodnih Slovenije, delno pa kredit, ki ga je v imenu melioracijskih udeležencev najel investitor in se je doslej vračal iz sredstev za pospeševanje kmetijstva.

Med izvajanjem melioracijskih del je bilo očitno, da bi pri izdelavi projekta melioracije morala biti v večji meri upoštevana mnenja lastnikov zemljišč združenih v melioracijski skupnosti. Upravičene so bile pripombe glede funkcionalnosti nekaterih melioracijskih jarkov in gostote mreže za odvodnjavanje na nekaterih delih melioracijskega območja. Strojene napake so bile večinoma odpravljene naknadno, seveda z dodatnimi finančnimi sredstvi. Še vedno je sporno izlivanje odplak iz vasi Križ v melioracijski jarek. Problem bo odpravljen šele z ureditvijo kanalizacije, kar pa ni stvar melioracijskega postopka.

Melioraciji zemljišč je sledila komasacija. Kot rečeno, je njen namen povečati gospodarnost obdelave, saj se v postopku komasacije zemljišča združijo in ponovno razdelijo tako, da lastniki dobijo vložena zemljišča v čim manjšem številu parcel. Velikost zemljišča se vsem komasacijskim udeležencem zmanjša v enakem razmerju zaradi melioracijskih jarkov in poti. Nekateri lastniki so že v začetku dvomili v pravilnost postopka, ker naj bi bilo že vnaprej znano, kje

bodo posamezniki dobili zemljišča.

Ne glede na to lahko trdimo, da je bila komasacija izvedena strokovno in v skladu s predpisi. Vsi udeleženci so imeli možnost sodelovanja v postopku, kar pa seveda ne izključuje vzrokov za nezadovoljstvo posameznih lastnikov zemljišč. Število ugovorov na ponovno razdelitev zemljišč je bilo razmeroma majhno, res pa je, da je komasacijska komisija pritožbe reševala prepočasno in da tudi kmetijska zemljiška skupnost pri tem ni sodelovala v zadostni meri. Večina pritožb je bila uspešno rešenih, tako da so trenutno v teku še trije pritožbeni postopki, v enem primeru pa bo verjetno pritožba rešena sporazumno. Pričakujemo, da bo komasacijski postopek v tem letu zaključen. Poseben problem predstavlja vzdrževanje melioracijskih naprav, saj se jarki marsikje že zasipajo in zaraščajo. Skupščina občine Kamnik je v l. 1988 sprejela odlok o zagotavljanju sredstev za vzdrževanje melioracijskih naprav, ki natančno določa naloge oziroma obveznosti melioracijske skupnosti, investitorja (KZ Emona Domžale) in kmetijske zemljiške skupnosti. Stanje melioracijskih naprav kaže, da se odlok kljub posredovanju kmetijske inšpekcije ne izvaja. Lastniki zemljišč niso pripravljeni plačevati prispevka, ki ga predvideva odlok, ker se očitno ne zavedajo, da gre za naprave, ki služijo izboljšanju njihovih zemljišč.

T. K.

KOMITE ZA DER

Zveza kulturnih organizacij Kamnik

in Foto kino klub »Mavrica« Radomlje vabita na

medklubsko razstavo barvnih diapozitivov

amaterskih ustvarjalcev in foto klubov iz vse Slovenije

Projekcija bo v petek, 9. marca 1990 ob 18. uri v Razstavišču Veronika v Kamniku

Hkrati bo tudi otvoritev razstave fotografij

članov Foto kino kluba »Mavrica« Radomlje Razstava bo odprta do 18. marca 1990, ob delavnikih od 10. do 12. in od 16. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 12. ure

Poziv delegatom občinske skupščine

Ura je 20. Družina bi ta čas morala sedeti pri mizi in večerjati. Nemo sedimo pri mizi, nihče se jedi ne dotakne. Današnji in večerajnji dan ni bilo na kmetiji narejenega nič.

Danes so delavci Komunalnega podjetja Kamnik le nekaj otroških korakov od hiše izkopali dve globoki jami. Ko je otrok vprašal, zakaj jami pred hišo, vsa družina ne more zadržati solz. Nihče nič ne reče, vsi pa vemo, da naj bi bilo tu bodoče odlagališča kamniških komunalnih odpadkov. Le nekaj korakov od oken, za katerimi spiijo še nedorasli otroci.

Zakaj tako?! Zakaj tako neodgovorno načrtujemo kamniški občinski skupščini tako grd madež?

Delegati skupščine – vaščani Komenske Dobrave vas naprošamo, predno boste dvignili roko v potrditev, da se vas Komenska Dobrava zasuje s smetmi, pridite si ogledat kraj in dve jami, iz katerih so strokovnjaki vzeli vzorce zemlje. Prosimo vas, prepričajte se na lastne oči, da je prva hiša na robu bodočega smetišča, vse ostale pa v polkrogu okoli njega.

Krajani Komenske Dobrave se sprašujemo, zakaj nam le enkrat ni prizanešeno. Med zadnjo vojno je vas dajala zavetje brigadam, borci so se zdravili v partizanski bolnišnici, vas so Nemci požgali. Tako piše tudi na spomeniku, ki bo sedaj stal točno na robu sramote. Tovariši delegati, prepričajte se, da tod teče potoček, ki bo v bodoče odnašal kamniške komunalne odpadke proti Komendi in naprej. Zavedajte se, da je smetišče v vasi, strogo v vasi. Zato imajo vsi naši otroci solze v očeh...

Zanima nas, s kakšnim srcem je vodstvo kamniške komunale sestavljalo pogodbo z nevednim človekom, ki še vedno v obupu ponavlja, da mu bodo zasuli dolinico pred hišo s prstjo. Ali niste sestavljali pogodbe takrat pri sebi mislili, priznajte, da je kuga le preblizu praga hiše? Vsem mladim gospodarjem je zastal dih, vsi načrti so bili čez noč podrti. Sedaj hodimo drug do drugega in se sprašujemo, ali v središče vasi le ne sodi cerkev namesto smeti. Ker vemo, da nam bo bog težko pomagal, se obračamo na vas, delegati. Z vašim treznim glasom proti takšnim grehom boste prav gotovo častno potrdili naše zaupanje. Hvala vam.

JOŽE NOGRAŠEK, KOMENSKA DOBRAVA

Izjava

Podpisani Zmrzlikar Peter iz Komenske Dobrave št. 12 izjavljam, da dovoljujem zasipanje mojega zemljišča izključno samo s prstjo, kamenjem in gramozom. Ne dovolim pa dovoza kakršnihkoli komunalnih odpadkov.

S to izjavo prepevudjem kakršnekoli raziskave na mojem zemljišču, ki bi za posledico imele odlaganje komunalnih odpadkov.

Z enako izjavo sem obvestil tudi Izvršni svet Skupščine občine Kamnik in Komunalno podjetje Kamnik.

ZMRZLIKAR PETER, KOMENSKA DOBRAVA št. 12

ZKS – stranka demokratične prenove

Predlagani kandidati
in program brez velikih obljub

Med osrednjimi nalogami, za katerih uresničitve se bodo borili v novi občinski skupščini delegati ZKS-STRANKE DEMOKRATIČNE PRENOVE so: ustanovitev razvojno zaposlitvenega sklada v občini, ki bo omogočal hitrejšo odpiranje novih delovnih mest, varovanje plodnih zemljišč in pospešeni razvoj kmetijstva s poudarkom na družinskih kmetijah, še večji razmah obrti in podjetništva.

V programu, ki so ga sprejeli delegati ZKS-SDP v občini Kamnik na nedavni predvolilni konvenciji, vodil jo je predsednik Horst Hafner, je velik poudarek namenjen tudi skrbi za urejeno in čisto okolje in to ne samo na splošno. Zavzeli se bodo za strokovne rešitve in na tej podlagi za čim bolj demokratične odločitve o tem, kakšno in kje naj bo novo odlagališče odpadkov.

Posebna skrb bo namenjena nadaljnji krepitvi prostovoljne gasilske organizacije v občini in povečani požarni varnosti, še posebej na Veliki planini.

Zavzeli se bodo za hitrejšo obnovo šolskih splotij in za ponovno uvedbo gimnazije v Kamniku, za razmah množičnega športa, za ohranitev naravne in kulturne dediščine.

Menijo tudi, da prispevek za gradnjo zaklonišč ni več potreben. Podprli bodo humanitarne organizacije, zlasti Društvo invalidov, ki potrebuje svoje prostore.

Pomemben korak nameravajo storiti tudi pri preobrazbi občinske uprave, ki jo je treba posodobiti in omogočiti občanom, da bodo svoje potrebe in pravice hitreje uveljavili kot doslej.

Petindvajset kandidatov, ki so jih na predvolilnem zboru določili s tajnim glasovanjem, izhaja iz vrst uglednih občanov, strokovnjakov in družbenih delavcev. S svojim dosedanjim delom so dokazali, da znajo uresničiti, kar so se namenili storiti in da držijo dano besedo.

ZKS-STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE svojim volilcem ne obljublja velikih dejanj in uspehov, pač pa samo tisto, kar je, čeprav z veliko odrekani, strpnosti in zaupanja v demokratične procese, mogoče uresničiti.

Na konvenciji je republiški program stranke ZKS-SDP predstavil Milan Balazic, nosilec liste kandidatov ZKS-SDP v volilni enoti 2 za družbenopolitični zbor republiške skupščine (občine Kamnik, Domžale, Litija in Ljubljana Moste-Pojje). Na tej listi kandidira tudi naš občan, znani družbeni delavec Milan Marinič iz Kamnika.

Kandidati stranke ZKS-SDP v občini Kamnik za družbenopolitični zbor občinske skupščine so v posameznih volilnih enotah naslednji:

V volilni enoti 1 (Tuhinj, Motnik, Šmartno, Špitalič, Srednja vas, Nevlje): JOŽE SEMPRI-MOŽNIK, JANA PAVLIČ, MARJAN KRIZNIK, TONE ŠIMENC in RUDI BALOH;

V volilni enoti 2 (Mekinj, Godič, Kamniška Bistrica, Črna, Tunjice): dipl. oec. IVO PIRC, BOJAN MLAKAR, FRANCI DOLINŠEK, JANEZ HUMAR in JOŽE HOČEVAR;

V volilni enoti 3 (Podgorje, Moste-Križ, Komenda): JANEZ PERŠIN, BOGOMIL WIEGELE, dipl. ing. arh. TOMAŽ VERBOLE in ANTON OGOREVC;

V volilni enoti 4 (Duplica, Šmarca, Volčji potok, Vranja peč):

prof. dr. BRANKO BOŽIČ dipl. oec. TOMAŽ JANČAR, dipl. oec. BORIS BAVČAR, IGNAZ JUNTEZ in STANE ZOBAVNIK ml.;

V volilni enoti 5 (Perovo, Zaprice, Novi trg, Kamnik-Center dipl. oec., dipl. ing. MILAN MARINIČ, dr. DAMJANA JAKOPIČ, BOŽO PILEJ, BORUT PEKLAR, MOJCA KORETIČ in dipl. soc. TATJANA ROT-DJALIL.

V razpravi so poudarili, da vsem kritikom, zlasti iz vrst DEMOS-a, člani ZKS-SDP v občini Kamnik lahko mirno in pošteno pogledajo v oči in povedo marsikaj tudi o številnih pridobitvah, do katerih smo v kamniški občini prišli v preteklem obdobju in o katerih kritiki ne govorijo. Med nje sodijo poleg doslej najbolj uspešnega in stabilnega gospodarstva v ljubljanski regiji tudi mnoge naložbe, ki omogočajo, da v Kamniku bolj živimo in da imamo boljši družbeni standard. Omenili so zlasti novi zdravstveni dom, šolski center, brez katerega v Kamniku tudi ne bi bilo nove gimnazije, povezovalno cesto, avtobusno postajo, urejeno preskrbo z vodo, skupaj z domažlško občino urejeno prvo in največje čistilno napravo v Sloveniji, nešteto kilometrov asfaltiranih cest in še bi lahko naštevali.

Za prijetno vzdušje na predvolilnem zboru so poskrbeli učenci Glasbene šole Kamnik pod vodstvom mentorja Tomaža Plahutnika, ki so udeležencem pripravili lep kulturni program.

F. S.

Kaj načrtuje ZSMS – liberalna stranka

- 7. 3. Kandidacijska konferenca za kandidate v družbenopolitični zbor Skupščine občine Kamnik
- 15. ali 16. 3. Volilna konvencija z gosti RK ZSMS.
- Predstavitev kandidatov DPZ občine Kamnik in program ZSMS Kamnik.
- 30. 3. Kulturno glasbena prireditve mladih glasbenikov v Kamniku
- Začetek aprila – programsko volilna seja ZSMS Kamnik
- O ostalih prireditvah vas bomo sproti obveščali.

Župan odgovarja Demosu

Na zadnji skupščini so delegati prejeli informacijo o zahtevah DEMOSA po razveljavitvi treh občinskih odlokov, povezanih z volitvami in financiranjem strank v naši občini. Deloma je bilo njihovi zahtevi ugodeno. Sicer pa so bile medtem sprejete spremembe zakon o volitvah v skupščino, s čimer je možno povečati občinske volilne komisije s petih na sedem članov. Glede na to so kamniško volilno komisijo dopolnili komisijo z dvema novima članoma, med njimi je tudi predstavnica DEMOSA; precej nedorečenosti pa je še pri odloku o organizaciji in delu skupščine. Zato bo tudi o spremembah treba še temeljito spregovoriti. Predsednik skupščine je na zasedanju vseh treh zborov povedal, da bi na skupnem sestanku z vsemi strankami čimprej skušali oblikovati rešitve za nekatera odprta vprašanja. Med drugim bi veljalo jasno opredeliti do kdaj in na kakšen način lahko delegati predlagajo kandidate za predsednika skupščine občine in za mandatarja za sestavo izvršnega sveta. Ni še tudi jasno, kako naj bi bila omenjena funkcionalna izbrana, saj še ni določena drugače kroga volitev in bi bilo za njuno izvolitev teoretično dovolj že dobrih 14 odstotkov glasov. Nejasno je še, ali bodo člani IS lahko tudi predstojniki občinskih upravnih organov. Opozoriti velja še na možnost blokiranja dela skupščine, IS in upravnih organov, saj se utegne konstituiranje le-te po volitvah zavleči

zaradi zamotanih procedur in neprilagojenosti poslovnika nove skupščinske sestave.

Izjava DEMOSA
in reakcije nanjo

Predsednik skupščine je delegate seznanil še z izjavo DEMOSA, ki so jo njihovi predstavniki dostavili v pisni obliki tik pred sejo skupščine. Ker je sama izjava po mnenju župana pisana na dokaj nizki ravni, mu je bil zato vsiljen tudi tak način odgovora. Oglejmo si torej izseke DEMOS-ove izjave in komentar predsednika skupščine. Omeniti velja še, da so se delegati povsem strinjali s samim vsebino odgovora, le morda malo manj oster bi bil lahko.

DEMOS: »Vodstvo demokratične opozicije je ugotovilo, da so naše zahteve po razveljavitvi spornih odlokov le delno upošteevane. Odlok o proračunu občine je nespremenjen, torej se politične organizacije še vedno financirajo iz občinskega proračuna – in sicer danes že neobstoječi SZDL in ZSMS. Skupščina občine kljub prisegnanju na pluralizacijo političnega prostora ohranja enopartijsko oblastno držo – z denarjem vseh občanov.«

ŽUPAN: Trditve, da se ohranja enopartijska oblastna drža z denarjem občanov je nesramno in nastopaško sprenevanje. Še vedno namreč obstajajo obveznosti do zaposlenih v teh organizacijah, saj se navsezadnje vsi

prizadevamo za pravno državo! DEMOS: Ugotavlja, da v sedanjih skupščinskih sestavi nima svojih legitimnih predstavnikov, zato na skupščinsko odločanje tudi nima nobenega vpliva.

ŽUPAN: Ni res, da nimajo svojih predstavnikov v skupščini. Imajo jih tako v zboru združenega dela kot v zboru krajevnih skupnosti. Sicer pa so jih, odkar DEMOS obstaja v Kamniku, vabili na seje skupščine, kjer bi se lahko enakopravno zavzemali za svoja stališča (poslovniki).

DEMOS: Opozicija ugotavlja, da so vsi v rednem delovnem razmerju, zato se sej med rednim delovnim časom ne morejo udeleževati.

ŽUPAN: To ni nič drugega kot nesramno koketiranje z mislijo, da imamo delegati sedanjega sestava časa na pretek in seje izkoriščamo za to, da krademo občanom denar in bogu čas!«

DEMOS: Demokratično javnost na kamniškem obvešča, da misli resno z odpravo enopartijske vladavine in pluralnim parlamentom in da bi ti usmeritvi dejavno zastopal po volitvah tudi v občinskem parlamentu z občinskimi odborniki, ki bodo prvič po vojni izvoljeni na svobodnih tajnih volitvah.

ŽUPAN: To je nastopaška lastitev prepričanja, da so oni edini zaslužni za uveljavitev pluralizma v naši družbi. Sedanji razvoj družbe vsekakor ni le plod njihovega dela!

R. G.

ODMEVI, POLEMIKE, KRITIČNA MNENJA...

Modro – rumene modrosti!

ZKS – Stranka demokratične prenove (za nepoučene: bivša Zveza komunistov Slovenije, članica Zveze komunistov Jugoslavije) tudi v kamniški občini sestopa z oblasti, obenem pa se pripravila, da jo bo obdržala. Tako lahko sodimo potem, ko preberemo intervju z njenim prvakom, ki je bil objavljen v Kamniškem občanu z dne 7. 2. 1990. V njem najdemo marsikaj, med drugim tudi izjavo (odgovor na vprašanje, kako s stari članstvom sestavi novo, drugačno organizacijo, stranko): »Poudarjam pa, kljub vsemu, da v tej evforični detabuizaciji vsega mogočega, ko se takorekoč bivša ilegala legalizira, prenekateri to izrabljajo. Obsojam vrsto ljudi, ki sedaj udrihajo po nas, prej pa, ko bi kakšno stvar lahko preprečili, ko so bili morda še na pomembnih funkcijah, pa so molčali.« Ali pa tole (»S čim misli ZK prepričati kamniške volilce, jih pritegniti na svojo stran.«): »Partija namreč ni edini krivec za vse slabo v naši družbi. Pogledati je treba obe strani medalje, če je že tako. Ali ni morda naredila tudi veliko dobrega?«. In tako naprej in nazaj. Ker je prostor za članek omejen, bom s citati zaključil in zapisal še nekaj misli, ki so se mi porodile med branjem omenjenega sestava.

Sem predstavnik ene od generacij (1962), ki je imela izjemno srečo, da je celo svoje dosedanje življenje prebila pod nezmotljivim vodstvom ZKS (ZKJ) in tako ni okusila strahot večstrankarstva. Do koder mi seže spomin, sem moral (kot ciciban, pionir, mladinec, vojak, ...) poslušati o »najbolj demokratični državi na svetu«, junaški preteklosti, herojski sedanjosti, zunanjem sovražniku, ki ogrožata nadaljnji razvoj in poglobljanje sistema socialističnega samoupravljanja, o dobrih partizanih in hudobnih Nemcih, o škodljivih kmetih in svojevglavih izobražencih, ki kujejo zaroto proti »oblasti delavskega razreda«. V osnovni šoli nas je strašila tovarišica za družbenomoralno vzgojo, v srednji me je davilo samoupravljanje, na fakulteti predvojaška vzgoja. Pri vojakih me je gnjavila »kontra-obavešajna služba«, v službi si me privoščili delavski svet. Zaslužim ravno toliko, da pridem preko meseca. Bom že jutri brskal po smetnjakih? Seveda pa še zdaleč nisem v najslabšem položaju. Koliko je ljudi mojih let, predvsem pa mlajših, ki nimajo niti službe. Koliko je takih, ki si ne morejo privoščiti šolanja, ki ga naša oblast tako propagira. In koliko jih bo, ki nikoli ne bodo imeli svojega stanovanja, ki se bodo zaradi revščine odrekli otrokom. Kot vse kaže, bo takih večina. In komu se lahko za vse to zahvalim(o)?

Kdo je kriv za ideološko zastrupljanje in poneumljanje, za razvrednotenje vsega, kar se je zgodilo »pred svobodo«? Kdo je uničil medčloveške odnose, kdo je pripeljal ljudi na rob stradanja? Komu naj pripišemo krivdo za zastrupljeno okolje, za propadajoče kmetijstvo in bankrotirane tovarne? Za tisoče in tisoče tragedij malih ljudi, ki se borijo za golo preživetje? Veliko je vprašanj, odgovor pa en sam. Za duhovno in fizično propadanje našega naroda je odgovorna ZKS (ZKJ), ki že petinštirideset let sama, brez nadzora, brez kančka samokritičnosti vlada Slovincem (Jugoslovanom). Svojo zgodovinsko vlogo, ki je vse prej kot pozitivna, je opravičila z enim samim stavkom, mislijo njenega največjega teoretika: »Ne država ne partija

ne moreta dati človeku sreče, izboriti si jo mora sam.« Le kako se človek, ki je nenazadnje razmišljujoče bitje, ne bi uprl temu v nebo vpijočemu cinizmu?

In kaj se zgodi, če se upreš, če poveš, da je črna mačka pač črna, ne pa bela, kot ti dopovedujejo? Oglasijo se dovčrajšji »vojaki revolucije«, ki so preko noči prebarvali svojo zastavo, rdečo zvezdo, za katero so nekoč mnogi z upanjem v srcu umirali zamenjali z rumeno, obrnili hrbet delavcem, na katere so še ravnokar prisegli in ponudili roko inteligenci (in glej ga, celo kmetom!), ki so jo zatirali skoraj pol stoletja. Isti ljudje, ki so desetletja preganjali, maltretirali, zapirali in celo ubijali drugače misleče, danes pišejo besedo demokracija z veliko začetnico.

Tovariši, jaz vam ne verjamem. Vem namreč, da v levem zgornjem žepu še vedno nosite Stalinovo sliko. Pa brez zamere.

MATEVŽ BERGANT

Slab vid popravijo očala,
zatiskanje oči pa...

Z veliko mero ogorčenja, ne povsem realno in malce »navijaško« je zavznel odmev Florjana Mlakarja na mojo notico v zadnji Črni kroniki (1. št. 1990). Pa pojdimo lepo po vrsti.

a) Več ali manj so vsi dogodki, ki jih uvrščam v kroniko LE »omembe vredni.« zato jih je potrebno popestriti, da lahko iz zadnje trditve črtamo besedico – le. Seveda pa to ne pomeni potvarjanje resnice, ampak »začinjanje.«

b) Kot vsi drugi kamniški lokali, je tudi Veronika med mirnejšimi, čeprav bi se zaradi tradicije in izredne lokacije lahko lokal ponašal tudi s čim drugim, npr. s cenami pijače? Nedolgo tega je tov. Mlakar za kozarček vinca pozne trgatve zahteval kar 50 dinarjev, kljub temu, da ga je njegov natakara računal le 21 din. Je potemtakem tudi prikojevanje cen del gostinsko kulturne ponudbe?

c) »Iz trte zvita« je tudi trditev, da nisem gost kavarne. Trenutno res ne sedim v njej, lahko pa navedem vsaj deset prič, s katerimi sem že posedel v lokalu.

d) Res pa je, da je ena od funkcij kavarne tudi možnost prebiranja časopisov, vendar jaz svežega, dnevnega v njej nisem zasledil. Svoj časopis pa gost lahko prebira tudi v drugih lokalih.

e) Če na stenah visijo fotografije in slike kot okras, tega jaz ne imenujem RAZSTAVA, ampak dekoracija lokala. Sicer pa, kje piše, da poteka razstava, kdo nam lahko o njej pove nekaj strokovnih informacij, kdo razstavlja, kdo je razstavo ocenil, je prodajna ali ne itd.

f) Katere so druge reči, ki se menda že nekaj časa dogajajo, ne vem. Vokalnih in instrumentalnih nastopov, ki so bili včasih poleg prebiranja časopisov in pogovorov sestavni del kavarinskega ozračja ni, prireditve, ki so poleti potekale na vrtu, pa nisem omenjal, saj je bila tedaj kavarina še ZAPRTA! Zato prosim tov. Mlakarja naj nikar ne meša »jabolk in hrušk.«

Kdo torej o »taisti stvari« več ve in kdo manj ne bom ugotavljal, saj sva do besede prišla oba. S strani »ostrega peresa« je zadeva zaključena, vsaj do prihodnjic, ko bo spet zapisana kakšna pikra, čeprav brez zlobnih nakan – le z željo po izboljšavi ali spremembi.

MATIC ROMŠAK

Kramberger o
»občinskih« najboljših

Na Trgu prijateljstva je bil 23. februarja predvolilni shod predsedniškega kandidata Ivana Krambergerja. Kar precej njegovih pristašev, predvsem pa »firbecev«, se je zbralo tistega sončnega dne. Ivan Kramberger je imel poln koš idej, splošno znanih sicer, in obljub, kaj bo naredil kot predsednik Slovenije, če bo izvoljen. V splošno znan recept njegovih poenostavljenih kritizerskih fraz je prinesel tudi nekaj »kamniških«. Predvsem se je pritožil nad televizijo, ki ga niso prišli posnet, in bi jih zato dal kar v Utokovo smrdljivo usnjarno delat, pa naj potem tudi oni vidijo, kaj prestajajo Kamničani. Njegovo poslanstvo je bilo torej predvsem ekološko, zavzel pa se je, kot povod drugod, za bolne, ostarele, osamljene, revne in invalide – še posebej dobro mu je znan kamniški invalidni dom in tamkajšnji problemi. V ta namen je že pred kratkim naredil zbiralno akcijo, pa tudi tokrat je na javni prireditvi v Kamniku namenil nekaj zbranega denarja otrokom iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine.

Med množico obiskovalcev je bilo videti tako odobravanje kot posmehovanje. Slednje morda zaradi njegovega grobega izrazoslovja in poenostavljanja problemov, čeprav je imel v mnogočem prav. Odobraval pa so sam način kandidatovega pristopa do volilcev – menili so, da bi se drugi kandidati morali marsikaj naučiti tudi od Krambergerja – predvsem pa

njegove preprostosti, pristnega stika z ljudstvom, ne pa, da se grede nekateri salonsko politiko, kjer v ožjem krogu politično »napiflane publike« razpravljajo o vsem mogočem in manj mogočem.

Kramberger pa se bo vsekakor priljubil delavcem občinske uprave, saj jih je na javnem shodu kar nekajkrat na vso moč pohvalil, češ, kar nekaj stvari v Kamniku ne »lavfa«, marsikaj bi »ukinil«, le občino bi pustil. Občinski so se mu namreč zelo prikupili z enostavno gesto – v petek so nekoliko podaljšali uradne ure, tako da so pristaši Ivana Krambergerja svojo pristočno izjavo lahko potrdili še istopoldne in mu izpolnjene prijavnice prinesli potrjene nazaj. (Na občini so nam torej pokazali, da se da, če se hoče – ustreči volji ljudstva – pa ne le takrat, ko s tem pridobijo popularnost, ampak bi morda veljalo poskusiti tudi ob pridobivanju kakšnih drugih potrdil, če bi se za to izkazala potreba, seveda).

ROMANA GRČAR

SERVIS
VULKANIZACIJA

Centriranje
Prodaja gum z montažo
Montaža radioaparatorov in
vlečnih kljuk

ODPRTO OD 11. do 19. ure
Dernič Tomaž
Šmarca, Habjanova 2,
tel. 832-658

● Iz dela družbenega pravobranilca samoupravljanja

Varstvo pravic in svoboščin bo še vedno potrebno

Občinska skupščina je na sejah zborov 27. in 28. februarja obravnavala poročilo o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja v letu 1989.

Franc Svetelj je v uvodni razpravi opozoril na bistvene značilnosti delovanja DPS v preteklem letu in na razmišljanja, kako naj bi bilo varstvo pravic in svoboščin delavca in državljanu urejeno v prihodnje.

Od vseh zadev, ki jih je obravnaval v letu 1989, je bilo 64% zadev s področja delovnih razmerij, 10,6% s področja upravljanja družbenih sredstev, 7,3% s področja statusnega urejanja itd. Torej so močno prevladovale zadeve s področja delovnih razmerij, med njimi pa je bilo največ pobud, predlogov in zahtev v zvezi z delitvijo osebnih dohodkov (34%), sledijo zadeve s področja razporejanja delavcev (12,5%), stanovanjskih odnosov, sklenitve delovnih razmerij itd.

Med pobudniki za uvedbo postopka pred DPS so bili v dveh tretjinah primerov delavci iz podjetij in pri zasebnih delodajalcih, kar v eni petini primerov, kar je več kot v preteklem letu, pa občani iz krajevnih skupnosti.

V polovici primerov je pravobranilec uporabil pismena opozorila, zahteve, pobude in predloge. V več kot polovici zadev je šlo za preventivno delovanje pri razreševanju ugotovljenih problemov.

V veliki večini primerov so bile pobude, predlogi in zahteve, ki jih je pravobranilec posredoval vodstvenim in samoupravnim organom v podjetjih in delovnih organizacijah ter organom na ravni družbenopolitične skupnosti t. j. občine, tudi upoštewane.

Vse organizacije združenega dela so se v roku, ki ga določa zakon o podjetjih, torej do 31. 12. 1989 preoblikovale v podjetja v skladu z zakonom o podjetjih. Odprtu je še vprašanje Komunalnega podjetja, ki naj bi se preoblikovalo v javno podjetje. Družbeni pravobranilec je spremljal postopke preoblikovanja in sprejemanja statutov podjetij.

V večini primerov v podjetjih niso opredelili posebnega organa delavske kontrole, pač pa so to nalogo poverili delavskemu svetu oziroma zboru delavcev.

Način prodaje sredstev podjetja (168. člen zakona o podjetjih) ni razdelan v nobenem statutu. Gre za primere prodaje sredstev, kadar so ugotovljene trajnejše motnje v poslovanju oz. plačilna nesposobnost.

Način sodelovanja s sindikati v podjetjih v več primerih ni podrobneje opredeljen, pač pa nekateri statuti le omenjajo, da v podjetjih deluje sindikat. Nič pa ni govora o zagotavljanju materialne podlage za delo sindikata, o pravicah sindikata do obveščeniosti o vseh pomembnih vprašanih gospodarjenja, od katerih je odvisen položaj delavcev, o zaščiti sindikalnih predstavnikov itd.

Ustanovljena so bila družbena podjetja, le v enem primeru je bila ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo (ETA), ki sta jo kot pogodbenika ustanovila poslovni sistem Mercator in Eta živilska industrija Kamnik. Pred tem je Eta del svojega poslovnega sklada prenesla na sestavljeno podjetje (holding) sistem Mercator, le ta pa je isti delež kot svoj vložek ponovno prenesel v Eto in na podlagi te fiktivne pogodbe oz. operacije je nastal kapitalsko upravljalni odnos med krovnim in temeljnim podjetjem. V takih primerih obstaja možnost, da se bo celotno upravljanje skoncentriralo v rokah poslovnih organov holdinga, delavci v temeljnih podjetjih pa bodo izgubili možnost odločati o strateških odločitvah podjetja. Nekatera podjetja v naši občini so v zadnjem času začela prodajati dele svojih poslovnih sredstev (proizvodne objekte, servise delavnice, vozni park itd.). Pri tem se zlasti pojavlja vprašanje realnega vrednotenja družbenega premoženja. Zakon o prometu in razpolaganju z družbe-

nim kapitalom določa, da se družbeni kapital prodaja z javno licitacijo. Sredstva, ustvarjena s prodajo družbenega kapitala, naj bi šla v sklad za razvoj na ravni republike, ki naj bi posloval kot javno podjetje, vendar ta sklad še ni ustanovljen. Družbeni kapital se po zakonu mora prodajati po tržni vrednosti. Cenitev vrednosti tega kapitala pa lahko zahtevajo zaposleni v podjetju, podjetje, potencialni kupec ali sklad. Vrednost družbenega kapitala pa lahko ceni le z zakonom pooblaščen organizacija.

Nekateri primeri kažejo, da se v podjetjih odločajo za prodajo osnovnih sredstev brez predhodnih temeljitih analiz stanja in brez ugotavljanja realne (tržne) vrednosti premoženja. Kaže, da jih pri tem vodi zlasti interes, da s prodajo določenih osnovnih sredstev svojim delavcem dosežejo zmanjšanje števila zaposlenih.

Na problem vzdrževanja melioracijskih naprav na območju Križa, Most in Komende, ki se vse bolj zastruje, je pravobranilec opozoril že lani. Skupščini občine Kamnik je predlagal, da obravnava in sprejme stališče v zvezi s problematiko vzdrževanja skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju, in da ob tej priliki obravnava tudi ureditve občinskega odloka o višini nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskem območju Križ-Moste-Komenda, ki ga je ta skupščina sprejela na pobudo pravobranilca v juliju 1988.

Kmetijska inšpekcija občine je ugotovila, da se vzdrževalna dela na navedenih napravah ne izvajajo in zaradi tega obstaja nevarnost, da bodo oškodovana sorazmerno velika družbena sredstva, ki so bila v letih 1984-1988 vložena v gradnjo melioracijskega sistema na tem območju. Kmetijska zadruga Emona Domžale, ki bi kot investitor v skladu s programom morala skrbeti za vzdrževanje skupnih naprav, te naloge ne opravlja. Po navedenem odloku bi moral izvršni svet SO Kamnik vsako leto na podlagi programa vzdrževanja določiti višino nadomestila, vendar za leto 1989 ta ni bila določena.

K poslabšanju stanja na področju vzdrževanja pa svoj delež prispevajo tudi določeni problemi s fekalnimi odpadki iz bližnjih naselij (Križ, Gora, Gmajnica), ki se zlivajo v melioracijske jarke.

Kljub izdani odločbi občinske kmetijske inšpekcije, po kateri bi morala KZ Emona Domžale do 1. 8. 1989 udejaniti najbolj nujne ukrepe pri vzdrževanju naprav, ti ukrepi še do danes niso bili izvršeni. Na problem nevdzdrževanja melioracijskega sistema je konec decembra lani opozoril tudi republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki meni, da bi pri reševanju tega problema morali sodelovati tudi občina, krajevne skupnosti in še kdo.

Pri tako neurejenem stanju pa je zaradi drugih vplivov kmetijski prostor najbolj prizadet in nosi tudi največ posledic. Republiški komite posebej opozarja na določilo občinskega odloka, po katerem se dodatna dela pri čiščenju oz. vzdrževanju odprtih jarkov, propustov in cevne drenaže kot posledica delovanja fekalnih voda, ne štejejo za vzdrževalna dela po odloku. Torej je treba denar zagotoviti tudi iz drugih virov.

Zato pravobranilec predlaga, naj občinska skupščina celovito obravnava to problematiko in naloži pristojnim organom, da čimprej pripravijo predlog za raz-

rešitev problema vzdrževanja melioracijskega sistema.

Glede na preobrazbo družbene lastnine v druge oblike lastnine in na zožitev obsega samoupravljanja, se seveda postavlja vprašanje, v kakšni obliki in obsegu v prihodnje zagotoviti varstvo pravic in svoboščin državljanov. Podatki o številu zadev s področja varstva pravic delavcev iz delovnega razmerja kažejo, da se število teh zadev v zadnjem času znatno povečuje. Tako je DPS letos v mesecu in pol obravnaval že okrog 30 predlogov in zahtev delavcev za varstvo pravic. To je seveda posledica tudi nove zakonske ureditve na področju podjetništva in delovnih razmerij.

Zlasti v prehodnem obdobju bo morala družba še vedno na določen način zaščititi sredstva v družbeni lastnini, ne zaradi tega, da bi zavarovala njen privilegirani položaj, temveč zato, da jo zavaruje pred zlorabami in ker prehajanje družbene lastnine v druge oblike lastnine ne more biti prepuščeno stihiji. Zato morajo družbeni pravobranilci v prehodnem obdobju še vedno izvajati svojo ustavno nalogo varovanja sredstev v družbeni last-

nini, vendar v drugačnih razmerah.

Poleg uresničevanja samoupravnih pravic delavcev in pravic delavcev iz delovnega razmerja v vseh oblikah lastnine, varstva lastninskih upravičenj nosilca družbene lastnine, bo moral v prihodnje družbeni pravobranilec varovati tudi pravice in svoboščine človeka in državljanu po zgledu na institucijo ombudsmana v svetu.

Na ombudsmana, ki ga na Švedskem poznajo že od leta 1809, v Veliki Britaniji od 50. let dalje, v Franciji obstoja diateur – posrednik, v Avstriji Volksanwaltschaft, na Poljskem so jo uvedli pred dvema leti, se obračajo državljanji s svojimi pritožbami v zvezi z delom upravnih in drugih organov brez formaliziranega postopka in po tem, ko so izčrpali že vse v upravnem in sodnem postopku predvidene poti z namenom, da preko ombudsmana v boju z močnejšim (oblastjo) dosežejo varstvo svoje kršene, napadene pravice oz. svoboščine. Ombudsman zadevo raziše, zavzame stališče in poroča javnosti preko parlamenta ali pa neposredno, uporabljajoč pri tem svojo moralno avtoriteto in moč javnega mnenja oz. javnosti na sploh kot podporo. Z javnostjo svojega dela v industriji (organu), v kateri raziskuje kršitev, zlorabo, opozarja in zahteva odpravo določenega ravnanja, je posredno tudi institucija (organ), potrjena javnemu preverjanju in s tem tudi kritiki.

F. S.

Ogled prometnega režima v Ljubljani

Dvajsetega februarja je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kamnik v sodelovanju s SPV občine Domžale in DO KOMPAS Ljubljana organiziral ogled prometa v Ljubljani. Tega ogleda so se udeležili učenci tretjih razredov osnovnih in podružničnih šol iz Kamnika (420 učencev) in Domžal. Pod strokovnim vodstvom svojih mentorjev in delavcev Postaje milice mesta Ljubljane so s prak-

tičnega vidika spoznavali prometne razmere v Ljubljani.

Na zaključni slovesnosti, ki je bila v prostorih DO STOL Kamnik, so najzaslužnejši v tej akciji (ZSAM pri DO KOMPAS Ljubljana, DO KOMPAS Ljubljana, Upravi za notranje zadeve Ljubljana – Inšpektoratu milice in Postaji prometne milice Ljubljana-mesto) podelili priznanja.

SPV OBČINE KAMNIK

Opazovali smo promet

Na akcijo s Kompasovim avtobusom smo se pripravljali v šoli. Risali in sestavljali smo miselne vzorce, pa tudi veliko razmišljali.

V torek zjutraj smo vstopili v avtobus, ki nas je čakal pred šolo. Odpeljali smo se proti Depali vasi pri Domžalah. Ko smo na zbornem mestu opazovali promet, je iznenada vstopil v avtobus miličnik. Nato smo se z njim odpeljali proti Ljubljani. Opazovali smo promet in pešce. Miličnik Tomaž nam je razlagal o prometu. Tako smo z avtobusom krožili po Ljubljani. Peljali smo se skozi predor, opazovali večje zgradbe, med katerimi je bila tudi Nama, Maksimarket, Cankar-

jev dom, Metalka, Gospodarsko razstavišče. Ob cestišču je bilo mnogo znakov, kot so: zavaran železniški prehod, kolesarska steza, prehod za pešce, šolarji na cesti, prepovedano parkiranje in ustavljanje. Te prekrasne minute in ure so kajpak kmalu minile in prišli smo do postaje, kjer je miličnik izstopil. Kar malo žalostna sem bila ob slovesu, zato sem mu pomahala. Tudi drugi otroci so mu pomahali. Upam, da se bomo še kdaj videli.

Akcija mi je bila zelo všeč, saj smo imeli prijaznega miličnika. Ta dan mi je bil med vsemi šolskimi dnevi najbolj všeč.

KATJA PERME, 3 B
OŠ KOMENA-MOSTE

Upokojenci kar vztrajajo

Številne dejavnosti, organizirane pri Društvu upokojencev Kamnik, vključujejo v aktivno društveno življenje veliko članov. Angažiranje članstva se povečuje, tako, da v društvu ocenjujejo, da je več sto članov tako ali drugače v stalnih stikih z aktivnostmi. Razpoložljivi podatki dokazujejo, da so take ugotovitve podprte s konkretnimi številkami.

Izredno je razvejeno športno rekreativno, kulturno, počitniško in izletniško življenje. Povezovanju žena in humanitarnim nalogam je posvečena posebna skrb, kar velja tudi za gospodarjenje v društvu. Tudi slovo od umrlih članov je pomembna dolžnost.

Redki so upokojenci, ki niso vključeni v društvo. Koncem preteklega leta je imelo društvo 2590 članov in članic, tekom leta je bilo na izletih 1091 članov, planinskih pohodov in tur se je udeležilo 284 članov, kolesarjev je bilo 176. Ženska sekcija redno dvakrat mesečno organizira srečanja, ki se ga udeleži tudi več kot 40 članic naenkrat, socialna komisija je obiskala več kot 200 bolnih in onemoglih članov, na

kulturno zabavnih popoldnevih (prvi petek v mesecu) je bilo nekaj sto članov. Organizirane so bile še tudi nekatere druge aktivnosti. To je le nekaj statističnih podatkov, ki nazorno kažejo na usmeritev društva. Veliko upokojencev je preživelo nekaj lepših dni na počitnicah. Skupaj je bilo skoraj 2400 nočitev, v glavnem v Izoli.

Društvo upokojencev močno podpira športno življenje upokojencev. Sem prištevajo kegljanje, balinanje, kolesarjenje, hojo po gorah itd. Organizirano je bilo več prijateljskih srečanj z drugimi društvi, v gorenjski regiji, s koroško regijo, z Moravčani. Kranjčani in še nekaterimi drugimi. Pri organiziranju planinskih pohodov se v društvu držijo načela varnosti in fizične zmogljivosti. Udeležencev je vsako leto več, vendarle menijo, da so tu še lepe možnosti porasta.

Načrtovane naloge so uresničevali tudi na ostalih poljih. Doseženo bo društvu služilo za solidno osnovo pri načrtovanju za leto 1990.

Omeniti velja, da v 1990. letu Društvo upokojencev Kamnik slavi 40-letnico svojega življenja,

doseženi rezultati pa omogočajo še več dinamike in razvejenosti. To je med drugim tudi cilj, ki ga želijo doseči v tem jubilejnem letu. Poleg ostalega načrtujejo, da bodo v poletnih mesecih odšli na našo goro – na TRIGLAV.

Društvo se tesno povezuje z vsemi dejavniki, ki jim je skrb za starejšega človeka – upokojenca, prednostna naloga in pri taki usmeritvi nameravajo tudi ostati. V okvir društvenega življenja spada tudi gostinski lokal in društveni prostori, ki omogočajo raznovrstne aktivnosti. Probleme finančne narave uspešno

premagujejo in razpoložljiva sredstva zadoščajo za uresničenje sprejetih nalog, ob skrbni uporabi seveda.

Napredek, ki ga društvo beleži vsako leto, je rezultat dobre organizacije in delovnih članov samoupravnih organov ter marljivega in uspešnega dela vseh poverjenikov v krajevnih skupnostih. Vsakdo, ki sprejme naloge, jih odgovorno opravlja, zato tudi ni odstopanj.

Že pred časom je Društvo Upokojencev Kamnik povabilo k sodelovanju vse tiste, ki jim katerakoli oblika dela ustreza in odziv je bil zadovoljiv, organizatorji v društvu pa si želijo še večjo udeležbo in sodelovanje, zato povabilo še vedno velja.

STANE SIMŠIČ

BOUTIQUE »MAŠA« Trdinova 7/a, Kamnik

vas pričakuje vsak dan od 15.30 do 19. ure,
v soboto od 9. do 12. ure.

Ugodne cene.

Boutique obratuje v hiši, kjer je tudi VINOTOČ (pri Krašovcu).

Ob 8. marcu iskreno čestitamo.

Market na Kranjski preseneča

Ne morem mimo sprememb v MARKETU na Kranjski cesti v Kamniku. Sedaj sem prepričan, da novo vodstvo v »Kočni« dobro misli. Zakaj? Čakanje, vrste in prejšnja razporeditev, posebno blagajn, je ob sobotah, ali v času, ko je kupcev, največ povzročala prave muke. Ta problem je sedaj rešen. Vzeti si je treba samo malo časa, v trgovini moramo blago pogledati. Živim s plačo, ki je pod povprečjem, ki ga prejemajo delavci v industriji. Ne tarnam, ozrem se na police, kjer piše »ugodno«. Želja je veliko,

ima še vedno 30 dni. Pred blagajno, če že moram počakati kakšno minuto, me pomiri lepa, enkratna zamisel, baje direktorja podjetja in vodje marketa; mislim na novi kotni kozolec za ponudbo rezanega cvetja, lončnic in strokovnega aranžiranja. Osebo mislim, da bi takšne kozolce rabili tudi v ostalih marketih, recimo BAKOVNIK, MOSTE, KOMENDA... – verjetno jim prostor tega ne dopušča.

Najlepše je, če greš iz trgovine zadovoljen.

TOMA

Marca krvodajalska akcija

Letos bo krvodajalska akcija za območje kamniške občine 14., 15., in 16. marca ter 15. in 17. avgusta. Odvzem krvi bo na Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani.

14., 15. in 16. marca: z avtobusne postaje Kamnik, odhod ob 6.30, 7.30 in 10.30. Avtobus bo ustavljal na vseh postajališčih do Duplice.

14. marca:
ob 7. uri iz Motnika in Špitaliča
ob 9. uri iz Česnjic v Tuhinju, s postankom v Lazah, Šmartnem, Loki, Srednji vasi in Selah

15. marca
ob 6.30 iz Rakitovca in Pšajnovice
ob 7. uri iz Črne, s postanki do Stranj
ob 10.30 iz Tunjic
ob 10.30 iz Nasovč, Komende in Most

Kri rešuje življenja. Za intenzivno zdravljenje porabijo bolnišnice v Sloveniji vsak dan kri 250 do 300 krvodajalcev. V Kamniku daruje kri letno okrog 1600 krvodajalcev, zato so organizatorji prepričani, da bo tudi tokratna akcija v celoti uspeša. Prijave krvodajalcev zbirajo KO RK v krajevnih skupnostih, v delovnih organizacijah, lahko pa se posamezniki prijavijo tudi na občinsko organizacijo RK Kamnik oziroma se udeležijo krvodajalske akcije v razpisanih dneih.

Vsem, ki bodo sodelovali v krvodajalski akciji in vsem organizatorjem RK se občinska organizacija RK Kamnik toplo zahvaljuje.

STANE SIMŠIČ

O našem likovnem trenutku

V kamniškem razstavišču Veronika so lani razstavljali člani Likovnega društva Kamnik. Na razstavi je bilo nekaj posrečenih slik, nekaj neopredeljenega povprečja, nekaj del pa bi bilo morda bolje pustiti doma. Slike so bile v razponu od »pristnega« samorastništva, preko solidnega amaterizma do nekakšnih po sili »modernih« izumetničenih, ki z resnim in poštenim likovnim ustvarjanjem nimajo nikakršne zveze.

Da ne bo pomote, ta zapis ni naperjen proti amaterskim likovnikom, ki naj dobijo, dokler je njihovo delo pošteno, vso moralno in strokovno podporo. Tudi ni naperjen proti zasebnim in uradnim galeristom vseh vrst in statusov, dokler pristajajo na neke znosne kriterije kvalitete razstavljenih del. Vendar se mi je po ogledu omenjene predstavitev in sočasne amaterske razstave v kavarni Veronika utrnulo nekaj misli, ki morda z omenjenima razstavama nimajo nič skupnega, ali pa?

Že večkrat smo pisali o umestnosti ustvarjanja likovnih amaterjev pod vodstvom in mentorstvom profesionalnih animatorjev, da se preseže in prepreči dilematizem ter zagotovi kolikor-toliko kakovostna raven. Še posebna pazljivost je potrebna pri javnih predstavitev teh izdelkov, kar je navadno odgovornost selektorja. Amaterska ustvarjalnost je lahko za ljubitelja sprostitve, konjiček, koristno

zapolnjevanje prostega časa, vendar s tem še ni zagotovljeno, da vsako tako nastalo delo sodi na javno razstavo. S slabimi, nedoraslimi deli, ki ne dosegajo osnovnih kriterijev kvalitete, se dela medvedja usluga ustvarjalcem samim, predvsem pa občinstvu. Publika je v povprečju, žal, premalo likovno izobražena, kar je predvsem posledica pomanjkljive likovne vzgoje v osnovnih in srednjih šolah. Nekvalitetne ali celo dilematične likovne predstavitve pa ta nivo še znižujejo in vnašajo še dodatno zmedo v pojmovanju in branju osnovnih likovnih zakonitosti. S tem pristajanjem na poenotenje kvalitete likovne kulture na najnižje skupne imenovalce pa se siromašči že tako ne preveč zavidljiva raven splošne likovne kultiviranosti. Nastane paradoks: na eni strani imamo etablirano, elitno, »visoko« likovno umetnost, ki je priznana, deloma pa tudi forsirana in dirigirana, včasih pa celo subvencionirana od nacionalnih umetniških in kulturnih ustanov in forumov ter njihovih vodstev; na drugi strani pa vsakršne dilematizme in poplavo kiča. Večina, to je »zlata sredina«, plejada resnih, izobraženih, nadarjenih, kvalitetnih in inovativnih ustvarjalcev pa se po sili razmer podredi in pristane v eni ali drugi skrajnosti, ali pa bolj ali manj uspešno plove med Scilo in Karibdo.

Iz tega konteksta je potrebno izvzeti tako imenovano alternativno sceno, ki nastaja predvsem

znotraj ljubljanskega ŠKUCA in podobnih, predvsem študentskih umetniških forumov in trajnih delovnih skupnosti. Ta alterseca, v večini primerov, s svojo nekonvencionalnostjo, inovativnostjo in mladostno prodornostjo (razni postavljani, retrogardni ipd. prijemi) ne ruši samo tabujev in avtoritet, temveč vnaša pozitivne prvine v slovensko kulturno gradbo. Glede na nihanja kvalitete te produkcije pa seveda to še ni pravilo.

Zdi se mi, da je poglavita problematika našega likovnega trenutka naslednja:

— poplava organiziranih in neorganiziranih amaterskih likovnih grupacij z likovno izobraženimi polizobraženimi in neizobraženimi mentorji ali brez njih; — neznanost števila likovnih šarlatanov in spekulantov vseh vrst, baž, barv, zvanj in znanj, od »samorastnikov« do »elitnežev«; — stihija v razstavni dejavnosti.

Prav je sicer, da se kvalitetna likovna dela predstavijo tudi izven uradnih razstavišč, toda pri nas je ta vrsta razstavne demokracije pripeljala v anarhijo, kjer se razstavlja prav vse in povsod. To je pripeljalo do prave evforije pri ustanavljanju formalnih, neformalnih, uradnih, neuradnih, družbenih in privatnih in kar je še možnih likovnih razstavišč, galerij, salonov in vsakršnih »obešalnic«. Njihove lokacije se nahajajo od javnih stranišč, beznic in raznoraznih zavetišč do eksklu-

zivnih salonov in privatnih zbirk raznih narodovih »patronov«, pardon, »padronov«. Po rangi pa v razponu od uličnih, krajvno-skupnostnih, občinskih in tako naprej razstavišč, vse do osrednjih narodnih kult(ur)nih hramov.

V tej deželi je lahko vsaka sejna dvorana, proizvodna hala ali tovarniško dvorišče — likovno razstavišče.

Vsaka štacuna, butik in oštarija (ki da kaj nase), pa vse do recepcije hotela Slon — je likovni salon.

Skoraj je že pravilo: vsak vino-toč, bife in kafetarija — bodi galerija. Njihov lastnik ali poslovodja (če da količkaj nase) pa galerist in kustus, v izjemnih primerih pa še likovni sladokusec in ekspertni poznavalec in razsodnik visoke umetnosti in — vsakršne kulinarike!

Ceprav je bilo zgoraj napisano nekoliko ironično, celo malce rimarsko navdahnjeno, je likovna in razstavna stihija in hiperprodukcija slabega, kjer nobeni trezni kriteriji ne obveljajo več, kjer že dolgo »čeljev ne sodi več kopitar«, ampak »prodaja trgovec (štacunar) trak na vatle«, likovna stvarnost umetniške srenje te dežele. In ne samo to. V imenu vsakršnih teorij, filozofij, ideologij in predvsem stihij vseh vrst, se vsa ta likovna in razstavna zblolenost še potencira v neznosno plehkoslikovnega žitja in bitja. Seveda pa je ta anomalija tudi posledica in pokazatelj vsesplošne norosti časa in prostora, v katerem smo potisnjeni in prisiljeni.

DUŠAN LIPOVEC

Sliši se morda banalno, pa vendar — ne govorimo o zapuščenih graščini kje bogu za hrbtom, ampak se vse dogaja (pa nič koristnega ne stori) čisto sredi našega turističnega perspektivnega Kamnika

ROMANA GRČAR

Domače obrti na Slovenskem

V domačem okolju gostilne Repanšek, ki nadaljuje s tradicionalnimi kulturnimi prireditvami, je bila konec lanskega leta predstavljena tudi knjiga dr. Janeza Bogataja Domače obrti na Slovenskem. Gre za izredno kvalitetno poljudno knjigo s 50 slovenskimi obrtmi, s strokovnim tekstom in nadvse zanimivimi slikami in risbami. Takšno knjigo smo na Slovenskem že dolgo časa pogrešali, tako da je dr. Bogataj zapolnil tudi prepotrebno vrzel na tem področju.

Predstavitve je bila nekoliko nenavadna, saj jo je dr. Janez Bogataj pospremil s prikazova-

činske strukture ne naredijo kaj dosti ali pa prav nič, da bi se obrti obdržale, o tem, da so šolski programi naravnani proti domačim obrtem... nasploh je bil kritičen do vsega, česar nečemo vzeti za svojo kulturno dediščino, a vendar prav njegova knjiga dokazuje, da smo preko domačih obrti že pred stoletji bili v Evropi, da smo znali izvažati svojo pamet in delo boljše kot zdaj in da smo povsod tudi zaradi domačih obrti nekaj pomenili.

Predstavitve knjige sta popestrila tudi domača pletarja, ki sta izdelovala cekar, k pravemu slovenskemu vzdušju pa je prispeva-

njem diapozitivov o slovenskem sodobnem kiču — od palčkov po vrtovih do čapelj in osličkov v stanovanjih (nekateri prav zato menijo, da smo Slovenci narod oslov in čapelj), ob tem pa je imel tudi nadvse nazorno predavanje o bogastvu domačih obrti na slovenskih tleh, o tem, da ob-

la tudi mlada kitaristka; zaigrala je nekaj slovenskih narodnih pesmi, ki so prav tedaj prvič (!) izšle tudi v notnem črtovju.

Moje skromno mnenje ob tem pa je, da bi, kdor količkaj dà na svoje korenine, moral imeti Bogatajevo knjigo na svoji polici...
IVAN SIVEC

Vandalizem na Malem gradu! Je komu sploh še kaj mar?

Le koliko nam je še mar za ta kamniški biser, za to visoko cenjeno in evropsko pomansko kulturno dediščino iz romanske dobe? Nekaterim je to očitno postal najprimernejši prostor za izživljanje svojih uničevalskih strasti.

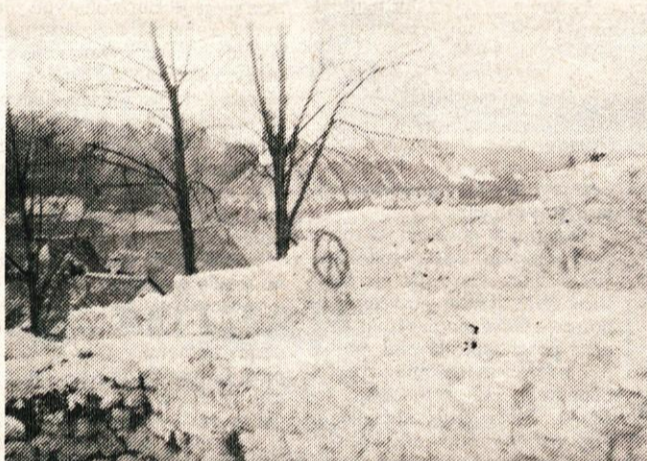
Na prostoru, ki naj bi bil namenjen kulturnim prireditvam, sprejeto, turističnim ogledom, ... se zbirajo tudi ljubitelji hazarda. Predstavniki kranjskega zavoda za spomeniško varstvo, ki bdi nad tem spomenikom in opozarja na porazno stanje, pa je izgleda vse le Sifzifovo delo, je zalotil dva moška, ki sta na Malem gradu mirno kvar-tala, za »težke novice«, seveda. Ste zajeli sapo? Ali pa se vam to zdi smešno, nevredno omembe? Kaj pa odlagališče odpadkov tik pred vhodom v kapelo? Vas to morda gane? Ali razbita stekla na oknih romanske kapele, ki je tako nezaščiten pred vlomi, in

polomljena ključavnica, ki nikogar več ne ustavi pred uničevalnimi pohodi oziroma zavzetjem kapele. Morda so si pa naši malčki izmislili nov način igre!!

Ubogi otroci, saj se nimajo kam dati!? Nič ne dé, le da imajo starši mir pred njimi!

Zavod za spomeniško varstvo in Turistično društvo Kamnik že nekaj časa opozarjata na nujno uvedbo čuvajske službe na tako pomembnem kamniškem kulturnem spomeniku. Pred desetletjem je imelo mesto to urejeno. Starejši možakar je honorarno bdel nad dogajanjem na Malem gradu in v mestnem parku za knjižnico. Fantiči (majhni in veliki) si morda tudi zaradi večjega nadzora takrat le niso upali stori-ti vsega, kar bi jim padlo na pamet. Simbolično nagrado za svoje delo je dobival iz občinskega proračuna. Zakaj občina o tem ne razmisli tudi sedaj! Morda pa

bi lahko tudi kakšen miličnik od časa do časa pogledal na Mali grad — predvsem proti večeru!

Tudi malograjsko obzidje se ni izognilo t. i. grafitom. Tale je v rdeči barvi, predstavljal pa naj bi simbol miru in ljubezni. Res, predvsem miru pred brezvestneži, ki ne prizaneajo niti obzidju, in ljubezni do naše kulturne dediščine si želi Mali grad! (Foto: R. Grčar)

Učimo se angleško

Obiskujem sedmi razred osnovne šole. Izmed šolskih predmetov imam najraje angleščino, zato sem se odločila, da se bom izpopolnila v znanju tega jezika. V Kamniškem občanu sem prebrala oglaš, da bo tečaj angleščine na Medvedovi ulici v Kamniku, imenovan Little England Club. Vključila sem se v tečaj za učence od trinajst do petnajst let starosti pod vodstvom Denise Deeney in Lidije Perko. Tečaj je potekal dvakrat na teden po eno uro, včasih pa je bilo tako zanimivo, da smo ga podaljšali.

V začetnih urah tečaja, ko smo se med seboj še spoznavali, smo bili boječi in zadržani. Kmalu je strah izginil in med nami je zavladalo prijetno vzdušje. Spoznala sem, da to ni šola. Pri rednem pouku se bojim, da ne bi povedala kaj narobe in dobila slabo oceno, tukaj pa se pogovarjamo sproščeno in če se kdo zmoti, ga drugi popravimo, kajti na napa-kah se učimo.

Tečaj je bil zelo zanimiv. Tovarišica Denise nam ni spravevala vsako uro in nas tudi grdo ni gledala, če se je kdo zmotil.

Z nami se je zelo trudila, da bi angleške besede pravilno izgovarjali, znali povezati besede v lepe stavke... Včasih smo gledali videofilme v angleškem jeziku in se potem pogovarjali o vsebini. Denise nam je najprej postavila nekaj vprašanj o vsebini filma, tako da je pogovor laže stekel. Razživelimo smo se in komaj čakali, kaj bo kdo lahko povedal. Pojasnila nam je tudi vse, kar nam je bilo neznan. Denise je poskrbela tudi, da smo ob novem letu prijetno presenetili starše z ročno izdelanimi čestitkami in koledarji v angleškem jeziku.

Denise nam je pripovedovala o znamenitostih Anglije. Pokazala nam je tudi slike in angleške revije. Okusili smo tudi nekaj značilnih angleških jedi, med njimi Christmas pudding. Napisali smo tudi pisma v angleščini in jih poslali učencem v Španijo. Z njimi si redno dopisujemo.

Tečaj angleščine mi je bil zelo všeč in obiskovala bom tudi nadaljevalnega. Poskusite še vi, ne bo vam žal!

ANITA MEJAC,
7. a OŠ TOMA BREJCA

Vzhod v kapelo na Malem gradu — ne le turisti, marsikdo si najde zatočišče v njej

Obiskali so nas

V ZUIM so nam v tem šolskem letu popestrila življenje zanimiva srečanja.

7. novembra je dan zavoda, zato nas je obiskal, zdaj že marsikomu znan, TOMO KRIŽNAR, ki je s kolesom oziroma biciklom, kakor sam pravi, prepotoval velik kos sveta. V jedilnici zavoda smo se gnetli okrog bradača v karirasti srcaji, ki je pripravil diaporojektor in platno, na katerem so se kmalu prikazale slike neznanega sveta. Tomo Križnar nam je poskušal povedati, da je življenje darilo. Na tem potovanju je iskal sebe in kvalitete življenja. Raziskoval je nove kraje, nove ljudi, nove vere, in se učil. Spoznal je, da je vsak človek prijatelj, nihče ni sovražnik, ampak je vsak učitelj. Tomo nas je navdušil s pripovedovanjem svojih doživetij, zato smo z veseljem sprejeli tudi njegovo knjigo O iskanju ljubezni ali Z biciklom okoli sveta, v katero je zapisal misel: »In vendar je življenje čudovito. In vendar se vrti.«

7. decembra sta nas obiskala JANEZ BITENC in BERTA GOLOB. Janez Bitenc je naš stari znanec, lahko bi mu rekli kar prijatelj, saj najmlajše redno razveseljuje s svojim obiskom. Vedno najde čas, da pride v zavod z novo pesmico in pravljico, da se razjasnijo otroški obrzi, ko skupaj zapojejo. Tako je bilo tudi ta dan. Učenci nižjih razredov so odšli s skladateljem Bitencem v učilnico za glasbo, učenci od petega do osmega razreda pa smo odšli v učilnico za slovenski jezik, kjer smo se prvič srečali s pisateljico Berto Golob. Ko je stopila v razred, smo jo pozdravili s ploskanjem. Pogovor je začela s pripovedovanjem o svojem otroštvu. Povedala nam je, da ji je že zelo zgodaj umrla mama, živela je z bratom, sestro in očetom. Sestra je prevzela gospodinjstvo in skrbelo zanjo kot mati. Najhuje je občutila izgubo mame, ko je začela hoditi v šolo. Vsi otroci so na materinski dan pisali svojim mamam, ona je bila edina, ki ji je umrla mama in ni imela nikomur pisati. Berta Golob je po poklicu učiteljica, petnajst let je poučevala v Preddvo-

ru. Povedala nam je, da je bila stroga. Nekoč jo je neki deček razžejal, zato mu je rekla, naj se sam kaznuje tako, da se potegne za uho. Ker je to storil prenežno, mu je še sama pomagala. Nekaj časa je bila zaposlena v knjižnici, nato je odšla na RTV v Ljubljano. Ko smo jo vprašali, zakaj piše, nam je odgovorila, da piše knjige iz ljubezni do slovenskega jezika. Zelo prijetno je bilo klepetati z Berto Golob, zato bi bili veseli, če bi nas še kdaj obiskala.

December nam je prinesel še eno srečanje. Obiskovalca bi lahko imenovali kar Božiček, njegovo pravo ime je IVAN KRAMBERGER. Obiskal nas je večkrat. Ko se je 18. decembra pripeljal pred zavod s svojim avtom, ki ga je sam naredil, se nas je večina gojencev zbrala okrog njega iz radovednosti, kakšen je avto in kakšen je Ivan Kramberger. Oblečen je bil v dimnikarja, seveda z namenom, da bi nam prinesel srečo. Vsakega od nas je pobožal po glavi z metlico. Nato je odnesel polno potovalko denarja tovarišu direktorju. Prišel je še naslednji dan, ker je imel sestanek z uslužbenci in gojenci Emilom Bohincem, ki je predsednik dramske skupnosti. Prisotni so bili lahko tudi drugi gojenci. Dogovorili so se, da bodo z denarjem, ki ga je podaril Kramberger, kupili ortopedske pripomočke. Nato je tudi tokrat prijel potovalko in stresel na mizo denar. Zaploskali smo. Njemu pa je bilo hujo in je večkrat zajokal, ker se mu invalidi smilimo. Ko je odhajal, nam je obljubil, da bo še prišel. Mi smo vsakega srečanja z njim zelo veseli, saj smo spoznali, da je resnično dober človek in da vse dela zato, da pomaga in osreči ljudi. Vsi gojenci smo mu iz srca hvaležni.

Decembra se je na nas spomnila tudi NINA OSREDKAR. Podarila nam je svojo pesniško zbirko Odmevi. Zanj se ji prisrčno zahvaljujemo.

Vsem, ki so nas obiskali in se, nas spomnili, želimo uspešno in zadovoljno novo leto.

MARTA VERBAN
IN BILJANA BOŽIČIČ
OŠ PRI ZUIM KAMNIK

Leprozorij in bolnišnica za okužene v Kamniku

V svoji zgodovini medicine Borisov piše, da je bil v XIII. stoletju v Kamniku leprozorij. Med drugim pravi, da so imela poleg Ljubljane urejene leprozorije, zunaj mestnega obzidja ali naselja, tudi druga slovenska mesta, npr. Maribor, Celje, Ptuj, Kamnik, Kranj, Koper, Novo mesto itd.

Ljudevit Stiasny piše v svojem Zemljepisno-zgodovinskem opisu: da bi se Kamničani obvarovali nalezljivih bolezni, posebno kuge, ki je v 14. in 15. stoletju neusmiljeno kosila po Slovenkem, so sezidali zunaj mesta ob Nevljah bolnišnico za okužene.

Ker ni, da bi človek prav vse verjel, kar so nekoč napisali, je koristno pobrskati po papirjih, da bi podatke preverili, jih po potrebi dopolnili in jih po možnosti točno locirali.

Lepra (gobavost) je priprtovala v Evropo iz vzhoda v VI. stoletju, se po njej razširila in doseglja svoj vrh v XIII. stoletju. Do

kaz, da je bila gobavost huda, neozdravljiva in zelo razširjena bolezen, je ustanovitev tako velikega števila leprozorijev. Za boj proti njej so imeli po mestih posebne komisije, ki so osumljene pregledovale in obolelim odredile obvezno, dosmrtno bivanje v leprozoriju. Tam so imeli točno odrejen način življenja, ki so ga strogo nadzorovali, vse z namenom, da bi bolezen izkoreninili. Morali so nositi predpisano obleko in med potjo oddajati slizne znake z zvončki ali ropotljami, da so jih prebivalci že od daleč spoznali in se jim pravočasno tudi izognili. V mesto so smeli le ob določenih dnevih. Prepovedan jim je bil vstop v gostišča in cerkve, niso smeli uporabljati vodo iz javnih vodnjakov in se niso smeli dotikati živil. Preživljali so se z beračenjem.

Iz povedanega sledi, da so bili leprozoriji sicer zunaj obzidja, toda na mestu, kjer je bilo dosti prometa ob cestah in cestnih kri-

žiščih, da je bilo stanovanjem omogočeno uspešno beračenje.

Prostor za leprozorij v Kamniku v XIII. stoletju je bil verjetno najbolj primeren neke ob cesti proti Vrhpolju, pod Goro ali pod Skalco, saj je šel največji promet v tej smeri.

Z bolnišnicami za okužene ali izolirnicami je bilo bistveno drugače. Te vrste bolnice je bilo treba zdraviti, negovati in jih držati proč od zdravega prebivalstva, da bi preprečili širjenje bolezni.

Pišejo, da je v Kamniku kuga razsajala leta 1598, 1599, 1563, 1564 in 1624 ter da je bila leta 1600 v Kamniku kužna zaprtija. Vsi ti podatki se ujemajo časovno s Stiasnyjevim zapisom o zidanju bolnišnice za okužene.

Ob trditvi, da je bila bolnišnica za okužene sezidana ob Nevljah in ob tedanih predpisih, da naj bo taka ustanova na samotnem kraju, se nam ponudi njeno mesto na sedanjem Kužnem. Kmetija z neobičajnim imenom Kužno

in Kužnar je na samem, na hrišču pri Nevljah in izpolnjuje vse pogoje, da jo proglasimo za naslednico naše bolnišnice.

Povrh vsega nam sedanji gospodar te kmetije ve marsikaj zanimivega povedati o zgodovini svojih prednikov in svoje kmetije. Po pripovedovanju starega očeta naj bi bil njihov daljni prednik francoskega rodu, ki se je prav tako pisal Virjent ali Virjont. Baj je bil v službi pri graščaku na bližnjem Starem trgu, katerega so leta 1572 opustili. Od graščaka je dobil prav to zemljišče, ki je bilo zaraščeno z gozdom, sredi gozda na hribu so bili ostanki zidanih zgradb. Kasneje so gozd skrčili, napravili njive in travnike ter zgradili gospodarska poslopja na ostankih prvotnih zgradb. Del zemljišča, nižje od sedanjega hleva, ima staro ime – štajngrob. Po ustnem izročilu naj bi na tem mestu nekoč pokopavali mrljice in jih baje tudi dovažali iz Kamnika. Ob neki priliki so na tem mestu našli nekaj človeških kosti. Sedaj je preko tega prostora speljana cesta. Mislim, da je prav, da se ta drobce vpiše v inventar kamniške zgodovine.

DR. MILAN KIRN

Predstavljamo vam Angelco Moljk

iz Strelške ulice 21 v Kamniku. Verjetno se marsikdo spominja njenega nasmeha in prijaznih nasvetov ob njeni stojnici z zdravilnimi zelišči na lanskoletni prireditvi Dnevi narodnih noš. Že takrat sem si rekla, da jo predstavim širši javnosti, saj si to s svojo prizadevanostjo prav gotovo zasluži. Moram pa vam zaupati, da je zelo skromna in ne mara, da bi ljudje mislili, da se s svojo pomočjo »baha«.

Angelca je upokojena medicinska sestra. Skoraj vso delovno

vanja rastlin, njihove rasti, zdravilne učinkovitosti, čas nabiranja, način sušenja in ohranjanja njihovih darov in uporabnost za ljudi. Ko so v Ljubljani pred osmimi leti ustanovili društvo zeliščarjev, je postala njihov član. Takoj so se začela razna predavanja, ki se jih je Angelca z velikim zanimanjem in zagnanostjo udeleževala. V treh zaporednih zimah je tako pridobila znanje in opravila izpite I., II. in III. stopnje iz botanske sistematike in učinkov zdravilnih zelišč na potek bolezni oziroma na telo.

Nasmejana Angelca Moljk ni stala ob stojnici zaradi zaslužka

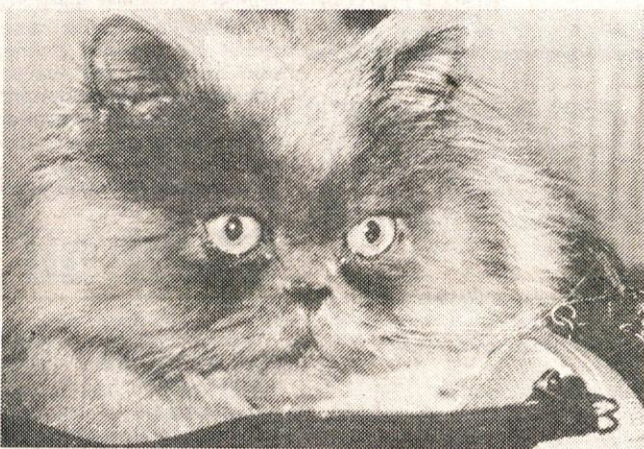
Kdor ima rad živali, tudi ljudi ne sovraži

Dolgodlakih pasemskih muc je vse več tudi v Kamniku, kar zgovorno potrjuje podatek, da v našem mestu deluje tudi eno najbolj številčnih in organiziranih felinoloških društev v Sloveniji. Tomaz Ferjuc, vi ste predsednik tega društva, ki menda deluje že kar nekaj let?

»Pred približno šestimi leti je v Sloveniji delovalo le društvo v Ljubljani, ki pa je bilo za kolege iz štajerskega in primorskega konca precej dislocirano. Zato smo se dogovorili, da bomo ustanovili zvezo društev. Ljubljanskemu sta se najprej pridružila celjsko in mariborsko, kasneje pa še kamniško, zasavsko in društvo obalnih mest.«

Ce sem prav seznanjen, je kamniško društvo najštevilčnejše in menda tudi najbolj dejavno?

»Res, v svojih vrstah združujemo več kot tristo članov iz raznih koncev Jugoslavije, boli pa me to, da je med nami zelo malo Kamničanov. Kar se drugega dela vprašanja tiče, bi povedal, da smo društvene dejavnosti organi-

Njihovo visocanstvo – Howard ex Oriente

zirali že skoraj profesionalno. Edini smo, ki štirikrat letno izdajamo svoj bilten, v katerem so vsi podatki o leglih, katere pasme se lahko in katere se ne smejo pariti itd., prirrejamo pa tudi številne in prodajne razstave.«

Poskusiva v najin pogovor za jeti še vaše tri mucke. Kako jih

negujete in koliko ur dnevno trajajo njihova nega?

»Najprej bi povedal, da so naše muce že kar enakovredni družinski člani, ki se jim vsi ostali štirje člani družine posvetimo po potrebi. Obvezno je redno česanje s posebnimi glavniki, po katerem dlako namažemo s specialnimi pudri, ki preprečujejo vzlanje. Prepogosto kopanje ni priporočljivo, prav tako kot tudi uporaba otroških šamponov ne. Ta šampon namreč pusti poseben vonj, ki ga mačke ne prenese in ga hoče odstraniti z lizanjem, s katerim pa le razmasti dlako.«

Ljubezen do sočloveka je nekako pogojena tudi z ljubeznijo do živali. Se to čustvo da pridobiti ali pa ga mora imeti človek v sebi že ob rojstvu?

»Sam izhajam iz kmetije, tako da sem vse življenje neločljivo povezan z živalmi. Ko smo živeli še v Komendi, kjer ni bilo prostorske stiske, kot jo je čutili v bloku, sem redil pse in kot prvi v Sloveniji odprl tudi »pasji hotel.« Po selitvi v Kamnik pa smo se domači posvetili muckam. Zelo me veseli, da sta hčerki, tudi s pomočjo teh hišnih ljubljenc, dobili določeno mero srčne kulture. Zato bi rekel, da se ljubezen, tudi do živali, ne da pridobiti, da se pa vzgojiti in razviti, tako da mlad človek ne stopi na pot odrasčanja brez vrednot, potrebnih za njegov socialni in človeški razvoj.«

Kako pa je z mačjo higieno? Čeprav so mačke znane kot dokaj čiste živali, imate najbrž nemalo problemov s čiščenjem, praznjenjem raznih posodic, menjavanjem peska, pa tudi sledovi krempelj se gotovo neredko opazijo?

»Edino delo je menjavanje peska, medtem ko se še ni zgodilo, da bi iztrebke našel na prostoru, ki ni namenjen opravljanju potrebe.«

Ali res?

Pustno veselje...

Tradicionalnega pustnega veselja je bilo tokrat v Kamniku obilo. Zlasti veseli so bili otroci, saj so se na to srečanje dolgo in marljivo pripravljali.

Prve »male« maškare smo srečevali po mestu že v petek; nekoliko več pa v soboto in nedeljo.

policijskim spremstvom, kot se spodobi, je krenila s Titovega trga proti Šutni in se po drugi strani vrnila nazaj, kjer je bilo veselja in zabave na pretek. V maškare so šli tudi starejši, večji in manjši, vsi razigrani. V tekmovalnem delu so si na Titovem trgu mladi

Na sam pustni torek pa je šla v maškare vsa mladež, otroci osnovnih šol, otroških vrtecev. Malčke so peljale na pustno srečanje njihove mamicе ali druge skrbne roke. Veliko je bilo lisičk, medvedkov, dimnikarjev, astronautov, kresničk, pikapolonic in drugih.

Dolga povorka maškar, z godbo na čelu in vprežnim vozom ter

priborili praktične nagrade, dobili so tudi krofe in bonbone.

Bilo je lepo in prijetno. Organizatorji, Svilanitove kolesarke ob finančni pomoči ZPM Kamnik, so dobro opravili svoje delo. Upajmo, da bo čez leto dni zopet tako, mogoče bo tudi vreme le nekoliko bolj naklonjeno.

STANE SIMŠIČ

»Pač, enkrat, ko nas tri dni ni bilo doma, se je to res zgodilo. Vendar sem bil kriv sam, saj sem mačku zaprl pot v kopalnico, kjer je imel svojo posodo. Ker je v tem času dobil tudi vnetje sečnega kanala, je to le še dokaz več, da je poskušal zadržati potrebo, dokler mu pot v kopalnico ne bi bila spet odprta. Praskanje po pohištvo pa preprečimo s posebnimi, neškodljivimi spreji, ki mačka odvračajo od določenega kosa pohištva.«

V vašem stanovanju torej vlada svojevrstna harmonija, za katero je zaslužnih vseh sedem članov družine. Predstavite mi štiri nožne!

»Imamo perzijsko samico in samca iste pasme ter zlato činčilo, ki sem jo pripeljal iz Avstrije, ime pa ji je Bororoka von Gramont. To je edina zlata progasta činčila v Evropi, zanjo pa sem odšel 1700 DEM. Tudi samec Howard ex Oriente je k nam prišel iz tuje dežele in sicer sem ponj odšel v Čehoslovaško. Nakup se mi je kar hitro obrestoval, saj sem mlade činčile, sad ljubezni med Bororoko in Howardom, prodal.«

In kakšna je cena za čistokrvno mlado pasemsko mačko?

»Niso ravno poceni, saj jo za manj kot 2100 konvertibilnih dinarjev ne bo dal nihče iz rok. Je pa to vse preveč splošna informacija, da bi se nekoč navdušil za nakup, zato vabim Kamničane, ki že imajo dolgodlako mačko, tiste, ki jo nameravajo kupiti, pa tudi tiste, ki tega namena nimajo, imajo pa radi živali, da se zglašajo pri meni, na Groharjevi 12 (tel. 832-831), kjer bodo lahko dobili tako informacije o vzgoji teh živali, kot o delovanju družstva.«

MATIC ROMŠAK

Obvestilo

upravičencem do socialnovarstvenih pomoči

Skladno z določbami Samoupravnega sporazuma o urušitvevanju socialnovarstvenih pravic vam s 30. 4. 1990 oz. za delno nadomestitev stanarine z 31. 3. 1990 potečejo pravice do socialnovarstvenih pomoči, ki jih prejimate. Če želite pomoč prejemati še naprej, moramo opraviti preizkus o nadaljni upravičenosti do pomoči. ZATO VAS POZIVAMO, DA DO 20. 3. 1990 VLOŽITE ZAHTEVEK ZA UVELJAVLJANJE SOCIALNOVARSTVENIH PRAVIC IN SICER ZA:

1. DELNO NADOMESTITEV STANARINE
2. DRUŽBENO DENARNO POMOČ OTROKOM
3. OPROSTITEV PLAČILA PARTICIPACIJE V ZDRAVSTVU

na obrazcu SPN-2 vsi, ki ste že dosedaj prejeli katero od zgoraj navedenih pomoči. Tisti, ki v letu 1990 prvič vlagajo zahteve, pa na obrazcu SPN-1.

Vsi zaposleni dajo v delovni organizaciji potrdili obrazec z dohodki, prejetimi v letu 1989 oz. z dohodki po navodilu Centra za socialno delo in ga vložijo pri Centru za socialno delo Kamnik, Ljubljanska 1 (stari zdravstveni dom). Obrazce je treba izpolniti natančno po navodilu.

Vsem, ki do navedenega datuma ne bodo vložili zahtevka, preneha pravica do pomoči s 1. 4. oz s 1. 5. 1990.

Prosilci za delno nadomestitev stanarine morajo poleg vsega na obrazcu podati tudi izjavo o lastništvu osebnega avtomobila (znamka, letnik...). Spremembe, ki bistveno vplivajo na upravičenost do delne nadomestitve stanarine, so dolžni javljati tudi med letom.

»Naša« zeliščarica Angelca pozna okrog 250 zdravilnih zelišč in še naprej se izobražuje iz strokovne literature. Na njeni stojnici v Kamniku smo imeli priložnost kupiti 40 zdravilnih zelišč in njihovih izvarkov, za želodčne težave, za bolezn ledvic, mehurja, za bolezn ženskih rodil, za odvajanje, zapiranje, bolezn dihal, olje za ušesa, tinkturo za krčne žile itd.

Zanimiva je njena ugotovitev, ki se kar ujema s krizo in časom, v katerem živimo, da ljudje vedno bolj povprašujejo po zeliščih za pomirjanje živcev. V tem času pa tudi za vnetja urogenitalnih organov. Ob stojnici je mimoidočim zastal korak in z malce treme je marsikateri izdal svoje težave in bolezen ter Angelco poprosil samo za nasvet, katere zdravilna zelišča bi mu lahko pomagala. S svojimi nasveti je vsakemu prijazno brezplačno pomagala.

Ob obisku je pripomnila, da ob stojnici ni zaradi zaslužka od prodanih zdravilnih zelišč, ampak zato, da ljudje spoznajo, kaj nam radodarna narava ponuja, in prav naša, kamniška okolica je teh darov polna. Pripomnila je, da njena zelišča bolezn ne morejo popolnoma preprečiti ali pozdraviti, lahko jo le omilijo. In to je smisel pomoči Angele Moljkove; da bi ljudem lajšala bolečine.

VERA MEJAČ

Prenovljen studio

V Komendi so postali bogatejši še za eno zasebno trgovino. Jožica S. Žnidar se je namreč odločila svojo dejavnost – center za oddih in rekreacijo – razširiti in obenem dopolniti s športno trgovino. Tako vas vse, ki si želite aktivne sprostitev, ki sami želite nekaj narediti za svoje zdravo telo in boljše počutje, Jožica vabi v fitnes studio v Komendi, kjer ima sedaj najosodobnejše fitnes naprave z utežmi do 100 kilogramov. Ob tem pa še vedno poteka tudi klasična vadba v skupinah aerobika in vadba z lažjimi utežmi.

Po vadbi greste lahko v savno, na masažo, lahko pa se tudi posončite. Studio je odprt od 15. do 23. ure. Kot smo omenili, pa je nedavno Jožica odprla tudi trgovino z oblačili za prosti čas, tenis in smučanje. Kakovostna oblačila priznanih firm Elan in Vökl – pa tu dobite po najnižjih možnih cenah.

R. G.

Mali oglasi

Prodajam trte za brajdo, primerne za kamniški okoliš. Ložar Ivan, Masljeva 10, zraven Kuriva v Domžalah.

* * *

Honorarno delo dobi prijetno in pošteno dekle v kavu baru. Oglasite se osebno »Bar 26«, Kamnik, Kidričeva 58.

* * *

Iščem varstvo za 14 mesecev starega fantka. Telefon 832-724 od 12. do 15. ure.

* * *

Družbeno enosobno, sončno-atrsko, pritlično stanovanje s kabelsko televizijo na Zikovi zamenjam za večje. Ponudbe oddajte v uredništvu Kamniškega občana.

* * *

Mlada družina vzame v najem enopisobno ali dvosobno stanovanje v Kamniku ali okolici. Grm Brigita, Ljubljanska 3c, Kamnik, tel. 452-194.

* * *

Sprejem v varstvo otroka, na mojem domu v centru Kamnika. Tel. 268-870 od 7. do 15. ure

Trgovina »KIVI«
Movern Vesna
Perkova 15,
(ob kamniški obvoznici)
**PRODAJA VSEH VRST
PIJAČ NA DROBNO
PO DISKONTNIH
CENAH.**

Odprto od 9. do 12. ure
in od 14. do 19. ure, ob
sobotah od 9. do 12.
ure.

Čestitam ob 8. marcu!

Trgovina Pletenina

MERY

Kidričeva 14, Kamnik

vam sporoča, da s prvim marcem obratuje v zasebni lasti. Lastnica Marija Schumet ima s prodajo v tej prodajalni že nekajletno prakso. Kupci se je gotovo spominjate po njeni prijaznosti in ustrežljivosti. Trgovina je dobro založena z otroškimi, ženskim in moškim spodnjim perilom, nogavicami, pižamami, spalnimi srajcami, nedrčki, trenirkami, srajcami, bluzami, puloverji, kopal-kami, dresi in različnimi športnimi artikli. Lastnica vam zagotavlja pestro izbiro in ugodne cene. Ob 8. marcu čestita vsem Kamničankam.

Dimnikarstvo

Pollak Vinko, Tunjiška 11, Kamnik

čestita vsem Kamničankam ob vašem prazniku, 8. marcu.

V KOČNI ZA OTROKA

V Kočni, trgovini na Titovem trgu 5 (nasproti občine, bivša »Almira«) smo pred kratkim spremenili prodajni program. Že nekaj časa v naši prodajalni lahko dobite vse za vaše najmlajše družinske člane. Od prvih dni pa vse do tretjega leta vašega malčka oblečemo od nog do glave!

Pa ne samo oblačila, tudi otroška oprema, tudi uvožena – od posteljice, vozička, igrač, posteljnine in drugih pripomočkov, ki jih starši pri svojem malčku ne smejo pogrešati.

Nečesa pa še NIMAMO – IMENA trgovine. Pozivamo vas, cenjeni bralci in, upajmo tudi naši bodoči kupci, pomagajte nam pri izbiri imena za našo »otroško« trgovino! Vaše predloge bomo v trgovini sprejemali do 15. marca in kar je najvažnejše: **NAJBOLJŠEGA BOMO NAGRADILI** z izdelki v vrednosti 1.000,00 din. S predlogi na dan in z njimi na Titov trg 5!

Lončnico, šopek ali cvet, obogaten z drobnim darilom za vašo najdražjo, si lahko za 8. marec priskrbite v **CVETLIČARNI »MIRA«, GODIČ 7/A, STAHOVICA.**

Ob prazniku iskreno čestitam!

6., 7. in 8. marca bo cvetličarna odprta od 7. do 19. ure – neprekinjeno.

Spoštovani gostje!

PIZZERIJA »ORIGANO«, Žale 19/a, Kamnik
vas ponovno preseneča.

Ali ste že slišali, da je kdo v gostinstvu znižal cene oziroma dajal popust? – (50 odstotkov cenejša nedeljska kosila).

Ženske, predvsem vam v informacijo!

V tem mesecu vam poleg nizkih cen nudimo še 5 odstotkov popusta za hrano: kalamari, klobasa s hrenom, krača z zeljem, ajdovi žganci, matevž, zrezki, palačinke, sadne kupe, zavitki, idr.

Namesto vrtenaja okrog štedilnika vam v vašem mesecu – marcu – priporočamo obisk v našem lokalu.

Rednim gostom se zahvalujemo za obisk in se priporočamo vsem, ki nas še niste obiskali!

Iskrene čestitke ob prazniku.

● MOZAIK

Komisijska prodajalna

na Medvedovi 30 Kamnik (nasproti Univerzala)
vam ob 8. marcu iskreno čestita.

Nudi vam veliko izbiro ženskih ur seiko in casio, TV in akustičnih aparatov ter kompletni program izdelkov »Gardena« za hišna in vrtna opravila.

Odprto od 9. do 18. ure, v soboto do 12. ure.

Umr! ... kdo spozna skrivnost življenja?
Umr! težko, strt od življenja in nerad.
V trenutku zadnjem imel največ nad,
potlej v solzah se vdal usodi...
(Josip Murn)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, dobrega atija, starega ata, tasta, brata, strica in svaka

STANETA POTOČNIKA

zidarja z Gore 26, delavca podjetja Mercator – ETA

se v žalosti in bolečini najiskrenejše zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvalujemo vodstvu in sodelavcem podjetja Mercator ETA za denarno pomoč, učencem 4. b razreda OŠ Komenda-Moste, sodelavcem iz Jate in Kočne, tov. Bogdanu Janežiču za lepe poslovilne besede, Stanetu Jenku in Milanu Šublju za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, pevcem za občuteno zapete pesmi in gospodu dekanu Nikolaju Pavliču za tolažilne besede in lep pogrebni obred. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: žena Kristina, hčerki Jana in Lidija z družinama,
sin Borut in drugo sorodstvo

Gora, februar 1990

Popravilo motornih žag

STIHL, DOLMAR, HUSQVARNA

Janez Škofic, Srednje Jarše 44, Domžale (nasproti gostilne Bunkež).

Ko bo pomlad na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš Ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker Te ni.

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prezgodnji izgubi našega dragega moža, atija, starega ata, sina in brata

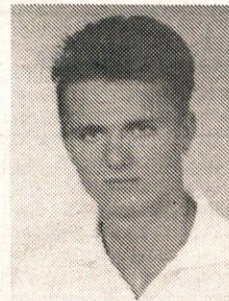
VIDA ŠUŠTARJA

iz Podhruške 4 c

se iskreno zahvalujemo vsem sosedom, sorodnikom, sodelavcem, sošolcem, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvalujemo se tudi pevcem, govorniku, vsem gasilcem in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: žena Vanda, sin David, hčerka Romana,
hčerka Andreja z družino, ata, mama, bratje z družinami
in drugo sorodstvo

Podhruška, Poreber, Loke, Potok, februar 1990

Če bi solza te zbudila,
ne bi te črna zemlja krila.

ZAHVALA

V komaj 19. letu življenja nas je mnogo prekmalu zapustil dragi sin, brat, vnuk in nečak

TOMAŽ MEJAČ

s Tunjiške ceste 11, Kamnik

Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, sošolcem, prijateljem, znancem in sodelavcem iz Kemijske industrije Kamnik za pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in množično spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej toplo se zahvalujemo MEPZ Cantemus za ganljivo petje, govorniku Sreču Pestotniku za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci vsi njegovi

Februar 1990

ZAHVALA

Mnogo prekmalu, komaj v 41. letu, nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, brat in stric

VIKTOR ARNUŠ

s Košiš 7

Najtopleje se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem za izrečena sožalja, pomoč v težkih trenutkih, podarjeno cvetje in spremstvo do njegovega zadnjega doma. Hvala tudi govorniku iz DO Napredek Domžale za ganljive besede slovesa in pevcem Lire za zapete žalostinke.

Žalujoci: žena Justa, brat Janko, sestri Marica in Jožica
z družinami

Košiš, Titovo Velenje, Avstrija, Maribor, februar 1990

Vsi, Nada,
vsi smo bili s teboj.
A izgubili smo boj.
Prišla je ura slovesa.
neizmerno boleča.

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage

NAĐA ZUPANČIČ

iz Motnika

Iskrena hvala vsem, ki ste jo bodrili ob težki bolezni in jo pospremili na zadnji poti.

Njeni domači

Motnik, januar 1990

Poročilo matičnih dejstev

Januar 1990

SMRTI: – KORDAŠ dr. Boštjan, iz Kamnika, Aškerčeva 1, star 90 let

– PERIĆ Ratimirka, upokojenka iz Vlahinje, Srbija, stara 72 let

– KOŽLAKAR Ana, gospodinja iz Cirkuš v Tuhinju 3, stara 48 let

– KLOPČIČ Valentin, upokojenec iz Soteske 72, star 76 let

– POGAČAR Francišek, upokojenec iz Kamnika, Kajuhova pot 1, star 90 let

– BRNOT Antonija, gospodinja iz Zg. Palovč 4, star 89

– RESNIK Jožef, km. upokojenec iz Žubejevega 4, star 94 let

– LUKAN Leopold, upokojenec iz Zdruše 4, star 89 let

– FLERIN Franciška, druž. upokojenka iz Vrhpolja pri Kamniku 239, stara 91 let

– LAZNIK Johana, druž. upokojenka iz Ljubljane, Miličinskega 69, stara 86 let

– KOLOVIČ Ana, druž. upokojenka iz Duplice, Domžalska 4, stara 92 let

– REPANŠEK Angela, os. upokojenka iz Duplice, Ljubljanska 37, star 90

POROKE: KLEMEN Viljem, serviser protipožarnih naprav iz Kamnika in ŠKRJANC Irena, administrator iz Vrhpolja pri Kamniku

KAVAŠ Stanislav, sam. obrtnik iz Mekinj in VENČUST Breda, referent na kreditih iz Mekinj

Februar 1990

SMRTI: – BURJA Franc, voj. invalid iz Snovika 2, star 26 let

– HRIBAR Terezija, km. upokojenka iz Buča 7, stara 73 let

– PETERLIN Anton, os. upokojenec s Križa 40, star 80 let

– GOSTIŠA Janez, biolog iz

Volčjega potoka 30/A, star 61 let

– URBANČIČ Marija, upokojenka iz Studenca 48, stara 77 let

– MOŠNIK Francišek, km. upokojenec iz Bele št. 5, star 80 let

– BOMBAČ Dušan, ing. strojništva iz Kamnika, Kidričeva 34, star 48 let

– KOŽELJ Janez, upokojenec iz Kamnika, Jurčičeva 25, star 81 let

– KAVČIČ Angela, km. upokojenka iz Most 62, stara 88 let

– ŠUŠTAR Vid, delavec iz Podhruške 4/C, star 41 let

– PESKAR Franciška, druž. upokojenka iz Ljubljane, Gospodsvetska 7, stara 95 let

– POTOČNIK Stanko, zidar iz Gore pri Komendi 26, star 50 let

– KOTNIK Ivana, os. upokojenka iz Kamnika, Kajuhova pot 9, stara 91 let

– KRAMAR Janez, upokojenec iz Bele 18, star 56 let

– GORJUP Franciška, druž. upokojenka iz Šmarce, Grintovska 9

POROKE: TISOVNIK Tonček, kmet iz Lenarta pri Gornjem gradu in HRIBAR Zdenka, snovalka iz Kališ

– MOČNIK Rudi, varnostnik iz Kamnika in ŠIKYNOVÁ Darina, energetik iz Trstena, ČSSR

– SEDUŠAK Matjaž, elektro-monter iz Tunjiške mlake in KOROŠEC Irena, skladiščnik iz Homca

– ŽELEZNIK Miroslav, elektromehanik iz Špitaliča in MEDMEŠ Lidija, slaščičarka iz Nevelj

– NADVEŠNIK Radivoj, vpenjalec iz Tiroseka in LAP Vilma, vodja knjigovodstva iz Komende

– PORAVNE Miran, prodajalec iz Šmarce in LESKOVEC Marija, komercialni tehnik iz Kamnika

– LAP Ljudmila, negovalka iz Snovika

Tudi brezplačno reševanje je drago

Gorski reševalci smo na obnem zboru razpravljali o svojem minulemu delu ter o položaju in vlogi v naši družbi. Za načelnika smo ponovno izvolili Ceneta Griljca, ki to dolžnost opravlja že dvanajsto leto.

Reševalci opravljamo humano poslanstvo zato, ker smo to sami želeli in prostovoljno, ker je GRS tako organizirana.

Obstoj in organizacija GRS sega pred rojstvo alpinizma, saj so nesreče doživljali že prvi pristopniki na vrhove: pastirji, lovci, prirodoslovci in turisti, njim pa so v začetku tega stoletja prvi sledili plezalci-alpinisti. Slednji svoje velike uspehe dosegajo v divjih stenah in včasih z nečloveškimi napori, kjer jih nihče ne občuduje, bodri, se veselijo njihovih uspehov, jim ploska, ko pridejo na cilj. Srečno zadovoljstvo tli v globini njihovih duš, ko si na cilju sami med seboj stiskajo roke. Logika neke morale. Če ti na cilju nisi, nisi ploska, nisi zaslužen in če nisi, ti nič ne pripada. Sredstva za plezalske ambicije doma in v tujini si moraš zagotoviti sam na svoj način, z delom.

Gorski reševalci smo aplinisti in ker smo že utrjeni od materialnih in denarnih stisk, smo tudi zato prav primerni za GRS.

Usposabljanje se sami. Kjer smo včasih samo plezali, hodimo sedaj pomagat ponosnečenim. Ture za plezanje smo planirali, v reševalne akcije moramo iti iznenada, ob vsakem času: podnevi, ponoči, v dežju in snegu. Opravičila ni. Kot pri plezanju, smo tudi pri reševanju sami, brez gledalcev, le naša vloga je bistveno drugačna. Plezamo zato, ker to radi počnemo, rešujemo pa prostovoljno in zato, ker so drugi nekaj narobe počeli. Kjer rešujemo ni publicistov, ne množice, žejne senzacij. Klici na pomoč so neopričakovani in od doma moramo oditi, ko si najmanj želimo. Po končanem reševanju se utrjeni razidemo vsak s svojim koščkom zadovoljstva. Dan kasneje lahko prečitamo v časopisu vsakodnevno rutinsko obvestilo: »V gorah se je zgodila nesreča. Ponesrečenca so gorski reševalci prinesli v dolino.« Za javnost je bilo opravljeno še zadnje dejanje. Nema lokdaj pa za takšno obvestilo garamo vso noč, premočeni do kože ali premrženi do kosti. Nogometiši se podijo po igrišču uro in pol, boksarji se mlajijo devet minut, smučarji pa nudijo gledalcem užitek le v sekundah. Za napore so vsi nagrajeni z vzklji, ploskanjem in tudi z denarjem.

Reševalcem za garanje nihče ne ploska in očitno je naše delo pri reševanju preveč anonimno, da bi nas javnost lahko dovolj enakovredno cenila.

»Siti lačnega težko razume,« pravi pregovor.

Od pisanja prošnje in izmišljanja metod za pridobivanje denarja smo že skoraj otopeli. Uspehi so skromni. Kar smo privarčevali, nam je »požrla« inflacija. Kljub poročanju dotacije, smo imeli vse leto prihodkov za nakup pet parov zimskih čevljev po ugodni ceni na »senčni strani Alp.«

Nismo jih kupili, imeli smo preveč drugih neizogibnih stroškov. Pa vendar, imamo še za dva para in en čevljev sredstev. Kljub kovnertibilnosti je naš GRS dinar še vedno čisto majhen. Bo letos večji? Nič nismo

planirali, ker imamo z njim najslabše izkušnje, rabimo pa marsikaj, predvsem brezžične radio aparate in zaščitno opremo za reševalce. Glede na število aktivnih reševalcev, je skupni prihodek ob koncu leta 1989 znašal 320 din na člana. Rešujemo brezplačno, vendar pa je tudi brezplačno delo postalo zelo drago. Reševanje v gorah zahteva veliko treninga, veliko plezanja, veliko hoje, veliko srčnosti. Če reševalni avto pelje bolnika v bolnišnico iz oddaljene vasi, voznja precej stane, če ponesrečenca nosimo mi več ur daleč, ne stane nikogar nič, razen nas – brezplačnih nosačev. Je tudi to logika? Vsem težavam navkljub je naša strokovna in kondicijska sposobnost kos vsem zahtevam naših dolžnosti.

Nadaljevanje prihodnjič

Uspešno delo planincev

Planinsko društvo Kamnik vsako leto širi svoj delovni program in ga povečuje. Število članstva se je povzpelo že krepko prek 2500, hkrati pa dobro in solidno organizira obiske v gorah, skrbi, da so obiskovalci v obeh postojankah, na Kamniškem in Kokrškem sedlu, solidno postreženi.

Lani so planinski delavci v Kamniku zaključevali nekatera gradbena in obrtniška dela na Kokrškem sedlu. Pomembno delo je bilo opravljeno na prekritju

vano, gorska reševalna služba pa je ob vsakem nesrečnem slučaju, takoj organizirala akcijo reševanja. Poudariti velja, da se nekateri planinci podajajo v gore neprimerno tehnično opremljeni in psihično nepripravljeni.

Več pomembnih vzponov beleži Alpinistični odsek v domačih in tujih górstvih. Ta odsek je skrbel tudi za vzgojo mladih alpinistov-pripravnikov. Zelo aktivno je zmajarstvo. Organizirali so vrsto tekmovalnih in tudi uspehi niso izostali.

strehe na Kamniškem sedlu. Streho je bilo potrebno zamenjati, zaradi kasneje ugotovljene slabe kakovosti pločevine, ki ni ustrezala vremenskim prilikam. Fizičnega dela je bilo v letu 1989 sicer nekoliko manj kot v preteklosti, ko je bila v teku gradnja koč na Kamniškem oziroma na Kokrškem sedlu, zato pa so bile v tem času opravljene druge, nič manj zahtevne naloge. Opaziti je bilo povečano aktivnost skoraj vseh odsekov in o tem bo tekla beseda tudi na bližnjem srečanju kamniških planincev.

Gospodarjenje v društvu je bilo vseskozi v redu. Upoštevane so bile tudi povečane zahteve obiskovalcev gora, ki so jim znali v postojankah prislusniti. V letu 1989 društvo ni dobivalo nobenih pritožb ali reklamacij na usluge, zahvalnih pisem pa je prišlo kar precej. Na taki osnovi bo društvo načrtovalo obiske v gorah tudi v prihodnje, ker želi, da bi bili vsi številni planinci, ki prihajajo na Kamniške planine, zadovoljni in da bi se dobro počutili.

Varnost hoje v gorah se povečuje. Nekaj planinskih poti na področju PD Kamnik je bilo ponovno nadelano in bolje zavarovano.

Popravek

V prejšnji, 3. številki Kamniškega občana je bilo v oglaševanju Planinskega društva »Bajtar« Velika planina nekaj nenamernih napak, za katere se bralcem, gasilcem, gozdarjem in jamarjem občine Kamnika in Kranja opravičujemo.

Drugi del zadnjega odstavka se pravilno glasi takole:

Po informaciji poveljnika OGS Kamnik so v akciji sodelovala gasilska društva Kamniška Bistrica, Gozd, Tunjice, Križ, Komenda, Moste, Nevlje, Šmarca, Lahovče, Duplica, Titan, Stol in Kamnik, gozdarji GG Kamnik in kamniški jamarji.

PD »BAJTAR«
VELIKA PLANINA

Nogometiši Stola-Virtusa pred nadaljevanjem prvenstva

Nogometiši Stola-Virtusa, ki so z desetimi osvojenimi točkami po jesenskem delu pristali bolj pri dnu prvenstvene lestvice republiške lige, so začeli s pripravami na spomladanski del. Marljivo vadi 22 igralcev. V taboru Stola-Virtusa upajo, da bo nadaljevanje prvenstva prineslo večjo bero točk. Novo strokovno vodstvo, v katerem so prvi trener Miro Slapar, njegov pomočnik Boris Vraz, mladinski trener Franc Blejč in tehnični vodja Franc Sameja obljublja moderen nogomet, v katerem ne bo manjkalo novih taktičnih zamisli. Moštvo ima tudi nekaj svežih moči. Prišli so: Bratič, Kancilja in Đurič iz Domžal, Ciglar iz mladinskega moštva Olimpija, iz JLA se je vrnil odlični branilec Praštalo. Klub sta zapustila Pišek in Rihtar, odhajata v Mengeš. Nogometiši so že odigrali z različnim uspehom pet prijateljskih tekem, do prvenstva, ki se začne 25. marca, pa jih načrtu-

jejo še sedem. V prvem kolu jih čaka težko gostovanje pri NK Rudar iz Titovega Velenja. V okviru priprav bodo odigrali tudi mednarodno tekmo. Vodstvo kluba je namreč skupaj s predstavnikom Industrije pohišstva Stol Kamnik v Italiji navezalo stike z NK Mureto RSM iz San Marina. Italijani so sprejeli povabilo in gostujejo na Duplici od 8. do 10. marca. Predvideno je, da bodo odigrali dve tekmi, prvo na Duplici z NK Stol-Virtus, drugo s Kamnikom na Stadionu prijateljstva v Mekinjah. Dupličani nameravajo vrniti obisk še v marcu, pred začetkom prvenstva v slovenski nogometni ligi.

Letos praznuje Nogometna zveza Slovenije visok jubilej – 70-letnico, ponovno aktiviran Virtus pa 15-letnico obstoja. Ker je delo tudi pri mlajših selekcijah dobro zastavljeno, lahko upravičeno upamo na boljše čase.

ANDREJ PERČIČ

Vabilo

TENIŠKI KLUB KAMNIK vabi na občni zbor Teniškega kluba Kamnik, ki bo v sredo, 14. marca 1990 ob 18. uri na kavarni Veronika v Kamniku.

Vabimo vas, da se občnega zbora zanesljivo udeležite!

Športni pozdrav!
ZA IO TK KAMNIK
TONE SERŠEN

Osnovnošolci so kegljali

Resno razmišljanje, kako izboljšati delo in rezultate v kegljaškem klubu, je že preko prve ovire. Kako organizirati delo in pritegniti najmlajše? Obrnili smo se na učitelje telesne vzgoje na kamniških osnovnih šolah. Prvi in presenetljivo dober odziv je prišel iz osnovne šole Frana Albrehta, kar je bilo sicer pričakovati, saj tam poučuje pobudnik in duhovni vodja celotne akcije.

Osnovne stvari o kegljanju (velikost kegljišča, postavitev kegljev, položnica, priprava, zalet, izmet, koncentracija...) so učenci spoznali že v šoli na improviziranem kegljišču. Ker ni bilo mogoče vseh učencev peljati na pravo kegljišče, so razpisali šolsko prvenstvo za ekipe in posameznike. Prijavilo se je presenetljivo veliko tekmovalcev (12 šestčlanskih ekip in kar 107 posameznikov).

Bilo je precej tragikomičnih prizorov. Krogle so poskakovale po stezi, kot bi imele vzmeti, zadevale so v ogrado, pa tudi na drugi stezi so se znašle. Začetna trema je hitro minila, meti so postajali vedno bolj točni in tudi doseženi rezultati dajo slutiti, da bo z resnim delom, zrasel v Kamniku rod kegljačev, ki bo sposoben dosežati tudi vrhunske rezultate.

Poglejmo še, kdo so bili najboljši:

dekleta:
5. razred (2 x 20 polno): 1. Karmen Zalar 5.a 117 podr. keg. 2. Dunja Markovič 5.c 116 podr. keg. 3. Sanja Zrimšek 5.c 112 podr. keg.

6. razred (2 x 20 polno): 1. Nika Vrhovnik 6.b 124 podr. keg. 2. Bea De Cecco 6.a 120 podr. keg. 3. Martina Omovšek 6.a 118 podr. keg. Lidija Urankar 6.a 118 podr. keg.

fantje:
5. razred (2 x 25 polno): 1. Luka Podjed 5.a 176 podr. keg. 2. Matjaž Pivk 5.c 170 podr. keg. 3. Tone Flere 5.b 160 podr. keg. 6. razred (2 x 25 polno): 1. Gregor Flis 6.b 168 podr. keg. 2. Matej Kadunc 6.a 157 podr. keg. 3. Robi Suhovertnik 6.b 151 podr. keg.

Tekmovalci 7. in 8. razred so spoznali še drugi del kegljanja – čiščenje. Neverjetno kako trdovratno so stali posamezni keglji. Manj jih je bilo, težje jih je bilo zadeti.

dekleta:
7. razred 2 x (15 + 15): 1. Mojca Kosirnik 7.a 132 podr. keg. Irena Brunšek 7.b 132 podr. keg. 3. Petra Repše 7.a 121 podr. keg. 8. razred 2 x (15 + 15): 1. Mirsada Rastoder 8.b 116 podr. keg. 2. Tanja Zaman 8.b 111 podr. keg. 3. Urša Letnar 8.b 110 podr. keg.

fantje:
7. razred 2 x (20 + 20): 1. Uroš Pušnik 7.b 196 podr. keg. 2. Igor Kocjančič 7.a 192 podr. keg. 3. Tomaž Korošec 7.b 183 podr. keg. 8. razred 2 x (20 + 20): 1. Damjan Pipan 8.c 240 podr. keg. 2. Adam Adrovič 8.a 224 podr. keg. 3. Nenad Tomič 8.a 203 podr. keg.

Vsem tekmovalcem, ne samo najboljšim, čestitke za dosežene rezultate, kegljaškemu klubu zahvala za brezplačno uporabo kegljišča in organizirano sodniško službo.

Nasvidenje na občinskem prvenstvu 21. in 22. aprila.

MIHA PROSEN

Program planinskih izletov, prireditve in akcij

Planinsko društvo Kamnik bo organiziralo v letu 1990 še naslednje izlete in prireditve:

marec:

23. občni zbor PD Kamnik
25. spominski pohod na Porezen

april:

14. trimski pohod na Rašico
planinska šola – po razpisu
tečaj gorske straže – po razpisu
maj: 1. mladinski tabor v Beli
13. pohod na Blegoš
20. planinski tabor MDO Ljubljana
26. pohod na Stol

junij:

3. trimski pohod in očiščevalna akcija na Veliki planini

julij:

22. Dan Kamniških planin na Kokrškem sedlu

avgust:

18. trimski pohod in očiščevalna akcija na Kamniškem sedlu

september:

9. Dan planincev Slovenije

oktober:

6. trimski pohod in očiščevalna akcija na Kokrškem sedlu
20. zaključni izlet PD Kamnik

november:

17. Kamniška spominska pot

december:

23. pohod na Kostavsko planino

Na razpisane pohode in prireditve so vabljeni vsi planinci in ljubitelji gora, vseh starostnih skupin.

Poleg naštetih izletov bo Planinsko društvo Kamnik pripravilo še druge, če jih bodo predlagali člani PD, in bo za njih dovolj prijav, če je tak izlet vezan na prevoz s posebnim avtobusom.

STANE SIMŠIČ

Občni zbor planinskega društva Kamnik

Planinci kamniške občine se bodo zbrali na rednem občnem zboru v petek, 23. marca 1990 ob 18. uri v dvorani nad kavarno Veronika v Kamniku.

Poročila o delu PD Kamnik bodo zajela vse aktivnosti in govorila o uspehih in težavah, ki so jih premagovali v 1989. letu.

Na občni zbor vabijo vse člane, ki ljubijo planine in lepo ter zdravo okolje. Vsem, ki bodo prišli na to letno srečanje, sporočajo, da bodo poslušali tudi izbran kulturni program v organizaciji glasbene šole iz Kamnika.

STANE SIMŠIČ

Pesmi najdaljše noči

Po letu dni je ansambel Krt iz Stranj zopet presenetil svoje ljubitelje in izdal kaseto z desetimi novimi skladbami.

Na strani A se nam Krti predstavljajo v narodno-zabavni obliki, tako kot jih poznamo že s prejšnje kasete z naslovom Pesmi zvestobe. V petih skladbah – treh polkah in dveh valčkih, lahko poslušalec ob tematsko naravnani vsebini zazna kvaliteten napredek ansambla, ki se vztrajno in zanesljivo prebija proti vrhu slovenske narodnozabavne glasbe. Glasba je zanimiva z obilo novimi idejami, obenem pa tudi instrumentalno trdna, saj imajo tako posamezniki kot celota izdelan in samosvoj zvok, ki je že postal zaščitni znak ansambla.

Nekoliko drugačna pa je druga stran kasete, kjer igra ansambel Krt moderno glasbo. To je najbrž prva kasetka kakega slovenskega ansambla, ki prinaša na eni strani narodno-zabavno, na drugi pa moderno pop glasbo. Navkljub temu deluje kasetka kot celota dokaj posrečeno in je vredna poslušanja.

Ob vsem tem dodajmo samo še to, da je avtor vse glasbe vodja ansambla Dominik Krt in da je bila kasetka posneta v dveh studiih.

JANEZ BALANTIČ

Naslednja številka Kamniškega občana izide 19. marca 1990.

Razpis občinskega prvenstva v kegljanju

Kegljaški klub Kamnik razpisuje občinsko prvenstvo v kegljanju za pionirke in pionirje – posamezno.

Tekmovalne kategorije in število lučajev:

I. kategorija: rojeni 1979 – 81 – 50 lučajev v polno
II. kategorija: rojeni 1977 – 78 – 100 lučajev v polno
III. kategorija: rojeni 1975 – 76 – 100 lučajev mešano
IV. kategorija: rojeni 1973 – 76 – 100 lučajev mešano
Kategorije I., II. in III. tekmujejo s krogli premera 14 cm, IV. kategorija pa s krogli premera 16 cm.

Prvenstvo bo 21. in 22. aprila 1990 na kegljišču Planina v Kamniku (organizator si pridržuje pravico do dodatnega ali spremenjenega termina – odvisno od števila prijav).

Prijave so proste. Vsebujejo naj poleg imena in priimka še rojstne podatke.

Pismene prijave je treba oddati Kegljaškemu klubu (Prosen Miha) do 31. marca.

Urniki tekmovalnosti bo objavljen na kegljišču ter dostavljen vsem šolam do 10. aprila.

Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj bo takoj po končanem tekmovalnosti.

KEGLJAŠKI KLUB
KAMNIK

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN – ustanovitelj Skupščina občine Kamnik, izdajatelj Socialistična zveza Slovenije Kamnik – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja Svet za informiranje, predsednik Janez Pirš, in uredniški odbor v sestavi: Janez Balantič, Tone Ftičar, Damjan Gladek, Romana Grčar, Dušica Jesenič-Bremšak, Ivo Pirc, Bojan Traven, Matic Romšak, Stane Simšič in Jana Taškar, glavna in odgovorna urednica. Tehnični urednik Janez Herle. Strokovna sodelavka Vera Mejač. – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Titov trg 9, telefon 831-311 – žiro račun pri SZS 50140-678-57039 – Kamniški občan – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska ČGP Delo v Ljubljani.